

Szerkesztőség és irodája
 Strada Baron L. Pop (Brassai-új) 10
 Telefon 9-77.
 Ejjel telefon (nyomda) 187.
PROFIZETESI ÁRAK
 Egész évre — 1150 Lei
 Félévre — 600 Lei
 Negyedévre — 320 Lei
 Egy hónapra — 110 Lei

X. évfolyam * 248. szám,
 1929
 Október 25 Péntek
 5690 év Tisri 21

Ara 5 Lei

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Közzsváronhirdetéseke

Rudolf Mosse
 S. A.

Str. Reg. Maria No. 36 Tel. 4-13

és a

Lloyd Express

Str. Gelu No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek e

Nagy operáció előtt

Nem könnyű dologról tárgyalnak két nap óta Maniu Gyula magánlakásán, a miniszterelnökségi palotában és a pártklubokban. Hosszu hónapok halogatása után közvetlen napirendre került a kormány átszervezésének kérdése. Ez a sok tekintetben fájdalmas operáció már a kormány megalakulásának pillanatától kezdve aktuális. Amikor az elmúlt év november 13-án néhány forró és izgalmas óra után a régenstanács Maniu Gyula kezébe tette le az ország kormányzásának hatalmát, az új miniszterelnök sebtében állította össze a kormányt. Bizonyos oldalakról megnyilatkozó kívánságoknak engedve, a kész kormánylistából egy-két nevet cseruzával kihúztak s olyan politikuskoknak szorítottak helyet, akik az első elképzelés szerint, ideiglenesen bizonyos csoport, vagy bizonyos személyek megnyugtására jutottak tárcához.

Azóta kerek egy esztendő telt el és az „ideiglenesek”, akiknek számára fájdalomdíj külföldi követségeket, vagy más magas méltóságokat készítettek elő, egyre erősebb gyökereket vertek és egyre szívósabban védekeznek az ellen, hogy a kormányból kitessekeljék őket. Az „ideiglenesek” között csak Alevea tábornok, az egykori közlekedésügyi miniszter volt kénytelen előbb beteg lenni, azután lemondó levelét megírni, igaz, hogy az ő helyzete volt a legbizonytalanabb a kormányban, túlságosan erős szálak kötötték a liberális párt-hoz, mintsem huzamosabb ideig tagja lehetett volna a tiszta nemzeti-paraszt-párti vezérekől regrutálódott kormány-
 nak. Alevea lemondása után hosszú hónapokig semmilyen változás sem állott be a kormány összetételében, míg néhány nappal ezelőtt Popovici Mihály pénzügyminiszter beadta lemondását. Ez a lemondás azonban nem esett a kormány átszervezés egyenes vonalába, a pénzügyminiszter korántsem tartozott a ma miniszterek közé, akik csak ideiglenesen jutottak tárcához, sőt ő volt egyike azoknak, akik nyugodtan a leg-hosszabb időre rendezhettek be. Mind-össze az volt a „pechje”, hogy történetesen sógora az új régensnek.

Most azonban másról van szó. A nagy operáció előkészületei már is megkezdődtek. Szükség van erre a mű-tetre, hogy a sebtében összeállított első kormánylista néhány szembeötölő hibá-ját korrigálják. Egy-két minisztériumot összevonnak, kevesebb lesz a miniszteri stállumok száma s ebből az apropóból bizonyos átcsoportosításokat fognak végrehajtani. A baj azonban az, hogy az operáció során nemcsak az ország elsőrendű érdekeit, de az egyes frakciók és csoportok érzékeny pontjait is fokozott mértékben kell figyelembe venni. Bizonyos ekvilibrista gyakorlatokra van szükség, hogy ez átszerve-zés során ama bizonyos egyensúly nem-csak fel ne boruljon, de huzamosabb ideig nyugalmi helyzetbe jusson. Minden cáfolat ellenére, kétségtelennek lát-szik, hogy az egykori nemzeti, valamint az egykori parasztpárt között csendes, de annál szívósabb harc indult meg a hegemoniáért, vagy enyhébben szólva, az egyensúlyért.

Az átszervezés amúgy is nagy gondok-at okozó akusát át meg átszövik kü-lönböző érdekszálak, féltékenységi, ha-talmi és egyéb momentumok, amelye-

ket a miniszterelnöknek mind figye-lembe kell venni, ha azt akarja, hogy munkája tartós és hosszú életű legyen. Ez magyarázza meg azt, hogy a poli-tikai világ olyan rendkívüli izgalommal várja az átszervezés eredményét. A bu-karesti lapok kivétel nélkül nap nap után hosszú hasábkot szentelnek a levegő-ben keringő kombinációknak. Ezek a kombinációk voltaképpen nem is a leve-gőben keringenek, sokkal inkább a kü-

lönböző módon érdekelt helyekről in-dulnak ki, a közvélemény preparálásá-nak céljából. Távozásra ítélt miniszte-rek és azok, akik előtt megcsillan a mi-niszteri tárca lehetősége, szekérszámra gyártják a híreket az egyes miniszteri tárcák sorsáról. Biztosat persze nem tud senkisé, mert Maniu, mint mindig, most is meg tudja őrizni az utolsó pillanatig a titkát. A közvélemény pedig, amelyet termé-

szetesen nem hagy hidegen a minisz-teri tárcák után megindult nagy tüleke-dés, csak egyet szeretne. Hogy ebben a nagy átszervezési lázban ne felejt-sék el azt, nemcsak a párt, de az or-szág érdeke is benne van a játékban. S amennyire fontos a kormánynak, hogy az átszervezés során kielégítse az összes frakciók és csoportok igényeit, legalább annyira fontos az országnak, hogy az ő érdekei is kielégülésre találjanak.

Károly herceg akkor sem térhet vissza, ha az ország belépusztul, mondják a liberálisok

A karlista propaganda újabb szenzációs hullámai

București-Bukarest, október 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirtuk tegnap, hogy a Cuvântul cikksorozata nyomán erőteljes karlista propaganda indult meg Bukares-tben és hogy ezt a propagandát egy kizárólag ebből a célból alakított napilap is támogatja. A liberálisok természetesen nemcsak hogy nem nézik jó szemmel ezt a propagandát, de a legelősebb harcot kez-dették meg azok ellen, akik az extrónörökös mellett szót emelnek. A liberális sajtó egyenesen a kormányt vádolja meg azzal, hogy a karlista propagandát anyagilag tá-mogatja acébből, hogy Károly herceg ne-vét fegyverként használja fel a politikai pártokkal és a dinasztia egyes tagjaival szemben.

A Viitorul tegnapi számában ismételtén felhívja a kormányt arra, hogy veszedel-mes játékot üz Károly herceg visszaho-zatának propagálásával, illetőleg azzal, hogy ennek a propagandának szabad utat enged. „Ez a kérdés, — írja a Viitorul — az el-hunyt Ferdinand király akarata értelmé-ben és az alkotmány alapján véglegesen le van zárva. Kiszámíthatatlan veszedel-meket hoznak az országra azok, akik eb-ből a kérdésből politikai spekulációkat akarnak üzni, mert a külföld bizalmát végkép aláássák az ország intézményeinek stabilitásával szemben.”

A liberális párt brassói kongresszusán egye-nesen a következő kijelentést tette: „A nemzeti parasztpárti kormány különböző fondorlatok segítségével vissza akarja hozni az országba Károly herceget. De minden-kinek tudnia kell, hogy ez még az ország elpusztulásának árán sem fog megtörtén-hetni.”
 A Cuvântul élesen támadja Chireulescut ezért a „felelőtlen” kijelentéséért, amelyet „aberrációnak” nevez. A lap azonban meg-állapítja, hogy a liberálisok teljesen felel-legesen provokáló magatartást tanúsítanak ebben a kérdésben, amelyben nem a poli-tikai pártok, de kizárólag a történelem lesz hivatva a végső szót kimondani.

Vajda Sándor Erdély tartományi igazgatója lesz?

București-Bukarest, október 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A tartományi igaz-gatók kinevezése körül még mindig a leg-teljebb bizonytalanság uralkodik. A „Di-minea” jelentése szerint Maniu minisz-terelnök annak az intenciójának adott ki-fejezést, hogy a tartományi igazgatói posz-tokra megfelelő tekintéllyel és politikai multtal bíró személyiségeket, lehetőleg volt minisztereket nevezzenek ki. A lap sze-rint az erdélyi tartományi igazgatóság élére, amely az összesek között a legfon-tosabb, dr. Vajda Sándor jelenlegi belügy-

minisztert vagy Pop-Cicsó István kamarai elnököt kombinálják.
 A lap szerint Pop Cicsó minden való-színűség szerint nem fogja elfogadni ezt az állást, amely túlságosan farszító a ka-marai elnök előrehaladott korához. Ugyan-csak valószínűtlen, hogy Vajda Sándor elfogadná az erdélyi kerületi igazgatóság vezetését. Ebben az esetben Vlad Aurél kinevezését emlegetik, akinek tárcója a kultuszminisztérium reorganizálásáról szóló törvény értelmében ismeretesen meg-szűnik.

Teljesen bizonyos, hogy a Bánát tar-tományi igazgatója, Sever Bacu bánáti miniszter lesz. Bukovina élére Sauciu Seveanu bukovinai miniszter van kisse-melve. Oltenia igazgatója Virgil Potarca jelenlegi földművelésügyi alminiszter lesz, akinek helyére Arman Carinescu jelen-legi földművelésügyi államtitkárt nevezik ki. Muntenia tartományi igazgatójává Camarasescu volt belügyminisztert, Mol-dova tartományi igazgatójává pedig Paul Bujor volt szenátusi elnököt, egyetemi tanárt fogják kinevezni.

Francia politikai körök véleménye szerint baloldali kormány fog következni

Briand bármilyen pártállású kormányban meg fogja tartani a külügyi tárcát? Daladier szerint a radikális párt csakis baloldali kormányt fog támogatni

Páris, október 24. A francia kormány-válság tisztázására megindultak a tárgya-lások, de ezideig semmi pozitív eredményt nem hoztak. Egyelőre a legkülönbözőbb kombinációk vannak felszínen. A párisi tözsdé a kormányválságot máris a francia értékek árfolyamának esésével jelzi, ami a helyzet káotikus és bizonytalan voltára jellemző.

A kormányválság legújabb fordulatai-ról a következő tudósítások számolnak be:

Páris, október 24. Doumergue köztár-sasági elnök ma folytatja a vezetőpoliti-kusok meghallgatását. Politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy baloldali kormány fog következni. A lapok Dalad-iert, Steeg szenátort és Paul Boncour-t is kombinálják Briandon kívül miniszter-

elnöknek. A Matin szerint Briand, ha nem is vállalja a kormányalakítást, a kül-ügyek irányítását bármilyen pártállású kormányban is meg fogja tartani. A Fi-garo Briand koncentrációs alapokon nyugvó kormányát tartja valószínűnek, mert nem hisz egy baloldali kormány életképessé-gében. A Petit Parisien hasonlóan, Briand koncentrációs kormányát kombinálja. A többi lapok megoszlanak pártállás szerint Daladier, Steeg és Boncour kormányala-kítási kombinációiban.

A Populaire szerint a szocialisták vál-lalnak a kormányalakítással és kormány-zással járó felelősséget, de a párt nem fogja megengedni tagjainak az olyan kor-mányban való részvételét, amely a szem-benálló pártok vezető politikusaiból ala-kulna meg.

Daladier tegnap este félhét órakor hagyta el a köztársasági elnök palotáját s kijelentette, hogy a radikális párt csakis a baloldali pártok többségére támaszkodó kormányt hajlandó támogatni. Megítélése szerint a válság nem lesz rövid időtartamu.

Politikai körök figyelmébe a radikálisok ma délután Reimesben kezdődő nagygyü-lése felé irányul. A párt vezető politiku-sai, köztük Daladier pártelnök a késő éj-jeli órákban már meg is érkezett Rei-mes-ba.

Páris, október 24. A beérkezett jelen-tések szerint úgy a francia, mint a kül-földi tőzsdéken a francia értékek a kor-mányválság miatt árfolyamvesztéseket szenvedtek. A párisi tőzsdén a külföldi értékekben jelentékeny emelkedés állott be.

Defésék

...elmébe!!! Vajdah...
 ...dát teljesen átalakít...
 ...Pontos, tiszta kiszol...
 ...tározó uraknak nagy á...

...berendezéssel beteg...
 ...P. M. Viteazul 30...
 ...vitznál.

...rákat ad a legjobb me...
 ...Unirii I. emelet.

...levő könyv és hirdal...
 ...pes árusítokat keresünk...
 ...uj, P. Gárei.

...rást és fordítást otthon...
 ...

...ESEM vasostályához...
 ...felvételre. Naftali Vil...
 ...Mica.

...DTT szoba kiadó. Fe...
 ...er.

...rróeány szalóban cse...
 ...ást vállalna, ahol prak...
 ...adóba kérek.

...n egyszoba-konyhás la...
 ...let" nyomdában.

...ott 2 szoba uccára, eme...
 ...kiadó. Egyetem-u. 4...
 ...2549-1

...st!!! Magas keresetet!!
 ...ők magánvevők látó...
 ...és „Allandó kereset”...
 ...új címre 2514-1

...ÉS MAGYAR irodalmi...
 ...rendkívül olcsó árán

...ő férfi-téli kabát olcsón...
 ...szuterén.

...öt éves izraelita magán...
 ...lis kereskedelmi vagy...
 ...kat „Lehetőleg özevgy”...
 ...2530-1

...NŐ irodai alkalmazás...
 ...stenografál, gépen í...
 ...AST is elvállalna, ki...
 ...vidékre is magános un...
 ...párhoz. Címe: Gol...
 ...Str. Fabricilor 15.

...trónó és magyar gyosz...
 ...atokat „Gépíróknó jelt

Uj Keletben

Egy magányos sir a szigeti zsidótemetőben

— Egy lengyel ultranacionalista és antiszemita család zsidó családfája —

Berger Jiddelnek, a szigeti temetőpatronusnak ajánlom.

A máramarosszigeti új zsidó temetőn, amely szintén túlhaladta két-három évtizeddel a századik esztendő, szép hosszú példás sorokban állanak a sírkövek. Alázatosak egy kicsit és hajlottak. Az idők vihara, mely elsüvített fölöttük, kifárasztotta őket. Amikor az ember belép ebbe a halott városba és szemével végigfutja a sírkövek hosszú sorát, az az érzése támad, hogy elszánt harcosok táborában van, s ez a csapat készenlétben van, csak várja a vezényszót. Akkor megmozdul a csendes tábor, egészséges élet szövik kalászbá, s azok, kik eddig mély álomban szenvedtek, tömött sorokban masíroznak előre.

Botorkálva a sírkövek között az egyik, amelyik az út közepén fekszik, önkéntelenül is megállásra készíti a temető vándorát. Nem fekszik a sorban, hanem elkülönítve, háttal a nagy tábornak, arcára pedig a Szalaván-hegy kopaszodó bükkfái mereng. Ki az, aki e magányos hant alatt nyugszik, ki lépett ki a közösségből és most teljesen magárahagyatva fekszik az út közepén?

Sok, nagyon sok évvel ezelőtt történt. Máramarossziget nagyon kicsi városka volt még akkor, sok volt a zsidó, büszke volt a „jichesz”-re és az élet módja minden házban kivétel nélkül szigorúan vallásos volt. Minden zsidó tudta, hogy szorosban a közösséghez tartozik, hogy tagja annak a nagy zsidó családnak, melynek egyik ága a Tisza és az Iza felszigetén eresztett gyökeret. Azon voltak hát mindannyian, hogy az egység ne bomoljon fel és ne hozzanak ségényt az apákra, akik ott nyugszanak a régi temetőben, Rábbenu Zvi, a nagy Móre-Cedek mellett. Haladt a község az apák által megjelölt úton. Egyformán keltek fel mindnyájan az „avajdesz-hábajre”-hoz, szolgálmi a Teremtőt. — egyidőben érkeztek, s aludni is, mintha parancsra történe, egyszerre mentek.

Volt akkor Máramarosszigeten egy zsidó ember, aki merően elütött a többiek közül. Foglalkozása nem volt zsidós, de a viselkedése sem volt az. Orvos volt az istenadta, sok dolga akadt az urakkal, németesen öltözködött és igen gyakran a tréf ételeket sem vetette meg. Szombatonként, ha végigment a gettosikátoron, a mai Dorobantilor-uccán, a chéder-gyerekek utánaszaladtak és az öregek mély részvétellel néztek rá, s mondták:

— Nebech a Jidd, wuss is mechalei Sabeusz beferhessje!

Amikor meghalt, a község úgy határozott, hogy nem fektetik egyenlő sorba a többi zsidóval. Életében kilépett a sorból, halála után se kell, hogy egyenlő sorban fekdjék a többiekkel. Eltemették hát az út szélére, háttal a községnek és arccal a Szalaván-hegynél és az alatta vígan csörgedező Iza patakhoz. Elhantolás után a sámesz mondtott egy káddist az elkárhozott lélek üdvéért.

Volt ennek az elhalt orvosnak egy testvéröccse Kolomeában, a közeli galíciai városban. Nagyon istenfélő ez sem volt, tán a foglalkozása is meggátolta ebben. Gyógyszerész volt. Bátyja halála után gyámság alá vette az apró gyerekeket. S hogy a bátyját ért meggyalázás ne maradjon megtorlás nélkül, elhatározta, hogy bosszút áll a községen. A keresztelődencéhez vitte bátyja gyermekeit és annak rendje és módja szerint katolikusokat csinált belőlük.

Az elhalt orvost, aki magányos sírban fekszik keresztben az úton a máramarosszigeti temetőben, Arztnak hívták....

...Máramarosmegyében szüret van. A kacagó batul és jónáthán almák leszedik, ládába rakják és viszik Lengyelországba. Onnan meg jönnek a zlotyk és begurulnak a szegény máramarosi vi-tyillókba és örömet sugároznak min-

denfelé. Hajh, rég vártunk erre a szüretre...

Posnanszky, ez az aranyos Posnanszky, a nagyszállító itt van. Roppant intelligens és szívesen beszél. Megkérem, mondjon valamit az Arztnak. Arztnak adom neki a szót:

— Warsó, Wilna és Lemberg főcáin hatalmas könyvkereskedéseket talunk, s ezek az „Arzt” cég nevét viselik. Könyvtárakba ha benézünk, nagy történelmi és tudományos műveket találunk, miket a fenti cég adott ki. Arztnak asszony művével is találkozunk; ultranacionalizmusával megrendíti egész Lengyelországot, hevesen agít a katolicizmus mellett, de a sorok között izelitül nem felejt el egy kis antiszemizmist is rejteni. Ezek mind késői gyermekei annak a máramarosszigeti Arztnak, aki magányosan fekszik az út közepén, soron kívül, háttal a többi sírkőnek.

A máramarosszigeti zsidó temetők, a régi is és az új is, csodálatosan gazdagok legendákban, miket a nép szólt a szent sírok köré. Minden kő és minden halom mesét mond, számtalan mesét, kinnról, szenvedésről, hősiességről, és odaadásról. Mindazok a kövek tömött tábor képeznek, egy tábor, mely lehajtott fővel bár, de büszke öntudattal megy a harcba, s az az érzésünk, hogy most is harcrakészen állanak, csak hívják őket. Csak az egyik sírkő van eltávolítva, kilépett a táborból és háttal fordított neki. De nemcsak a halott távolodott el, hanem az élők is tévont járnak és ezért gyászol a magányos sírkő az út szélén az új máramarosszigeti temetőben.

Schön Dezső.

Kinos incidens játszódott le a kolozsvári egyetemen

A „Cuvantul” szerint Ostrogovici professzor tetteleg inzultálta Dima professzort egy állítólag hamis aktákkal vizsgáló magántanár-jelölt miatt

Cluj-Kolozsvár, október 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Cuvantul legújabb számában írja a következőket: Kolozsvári egyetemi körökben élénk kommentárik az az incidens, amely a napokban történt a kolozsvári egyetemen Gheorghe Athanasiu magántanári vizsgálja alkalmával. A vizsgálóbizottság előtt, amelynek tagjai Hurmuzachi, Ostrogovici és Popescu-Voitești tanárok voltak, megjelent Dima professzor, aki ugyancsak a kolozsvári egyetem orvosi karának tanára és előadta, hogy Athanasiu hamis aktákkal

jelentkezett a magántanári vizsgára.

Athanasiu azonban hosszú ideig asszisztense volt Dima professzornak s Ostrogovici tanár, a vizsgáztató bizottság egyik tagja felhívta erre Dima figyelmét. Elénk vita keletkezett, amelynek során Dima fenntartotta állításait. Ostrogovici több ingerült replika után kijelentette, hogy Dima az egész vizsgálóbizottságot megsértette és azért Dimát kétszer arculütötte. Az incidens — írja a Cuvantul, — ezzel a két pofonnal véget is ért!!

Az utolsó cári rendőrfőnök most tette közzé szenzációs visszaemlékezéseit

Amikor az összeesküvéket a cári rendőrség megszőktette

Berlin, október 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az orosz emigráció egyik markáns alakja a Berlinben élő A. T. Wassiliew, aki az orosz császári rendőrség utolsó főnöke volt. Wassiliew most a többi híresebb emigránsokhoz hasonlóan ismerteti a régi Oroszország egyes intézményeit. Wassiliew az Ocharaút írja le egy cikksorozatában, amelyből különös érdekességűnek tartjuk azt a részt, amelyet az Ocharaúhoz szegődött forradalmárokról ír.

Titkos szerződések forradalmárokkal

„Szinte egyetlen eszközünk arra, hogy megtudjuk, mi a forradalmárok szándéka, az volt, hogy az Ocharaú, mint politikai rendőrség titokban különböző forradalmárokkal szerződést kötött. Ezek az emberek állandóan hozták a híreket, amiket mi természetesen nem vettünk mindig szívesen igazságnak, folyton ellenőriztük őket olyanokkal, akik szintén tagjai voltak valamelyik forradalmi titkos alakulatnak. Legértékesebb munkát „szállította” nekünk Suszenko diáklány, aki hosszú ideig tagja volt a szociálföradalmi harci csoportnak. E nő hozta a legmegbízhatóbb híreket a szociálföradalmárok terrorisztikus terveiről és adatai mindig olyan pontosak voltak, hogy azok alapján az Ocharaú legszebb sikereit tudta elérni.

Egy alkalommal Suszenko kisasszonynak megbízást adott a párt forradalmi csoportja és pedig, hogy hajtson bombát Kurlow generálisra, aki annakidején Minsk város kormányzója volt. A lány azonnal jelentkezett nálam, én érintkezésbe léptem a belügyminiszterrel, aki megbízott,

Nagy textilcég megbízható, agilis, garancia-képes, lehetőleg megyeszékhelyen lakó

Rayonképviselőket

keres magánfelek látogatására. „Nagy jutalék” jellegűre szóló levelek Elekes Hirlap-iroda Brasov küldendő

hogy szóljak a leánynak. Közöltem vele, hogy nyugodtan vállalhatja ezt a megbízást, fogadja el a bombát, mi majd türelmi végyéssel kivételtük a robbanó részeket. A bomba nem explodált és Suszenkót letartóztatták. A lány továbbra is tagja volt a pártnak, amely titokban érintkezett vele a börtönből. Csak néhány évvel utóbb jöttek rá a szociálföradalmárok, hogy Suszenkó kettős játékot űzött. A lány azóta állandóan veszedelemben forgott, mert a terroristák halálraírták. Mindamellett a diákisszasszony továbbra is megmaradt az Ocharaú szolgálatában.

Összeesküvés a cár ellen

Az Ocharaúnak más irányban is nagy szerepe volt. Különösen ügyeltünk arra, hogy mindent pontosan megtudjunk arról, amit az ellenzékiek terveztek a cár ellen. Hány ilyen összeesküvést semmisítettünk meg!

Sletow szociálföradalmi néhány összeesküvő társával Pétervárra érkezett, hogy meggyilkolja a cárt. Az összeesküvők kocsinak öltözködtek s hosszú időn át figyelték, hogy a cár mikor szokta elhagyni a palotáját. Egészen véletlen volt, hogy Sletow barátai között az Ocharaú egy munkatársa is dolgozott, aki természetesen sietett a hatóságokkal közölni, hogy mi vár a cárra. Kurlow generálisnak osztották ki az ügyet, aki nem sietett letartóztatni az összeesküvőket, mert attól tartott, hogy abban az esetben más összeesküvők lépnek a helyükbe más módszerekkel. Kurlow tehát úgy határozott, hogy tudat adta diszkrét módon az összeesküvőknek: baj van, elfogatás előtt állnak! Erre azután az egész csoport elmenekült. Az adott helyzetben ez volt a legjobb megoldás és maga a cár is, aki később értesült róla, magas kitüntetésben részesítette a táborokat.

Nagyon izgalmas élményem volt Maximovskij börtönigazgatóval.

Robbanószerek a füzőben

Egy este egy asszony jelent meg a börtönigazgatóság irodájában és előadta, hogy szeretne Maximovszki igazgatóval beszélni.

Kellemetlen szájszár

visszaszító. Csunya színű fogak eltorzítják a legszebb arcot. Mindkét szépségüket azonnal és alaposan el lehet tüntetni a pompásan üdítő Chlorodont-fogszívogatóval. A fogak már egyszeri használat után gyönyörű elefántcsontszínen ragyognak, különösen ha a tisztításhoz külön erre a célra készített fogazatos sörteű Chlorodont-fogkeféket használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmarmadékok, melyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Kísérlete meg egy tubus fogkrémmel. Chlorodont-fogszívogató, -fogkefe és -szájvíz mindenütt kapható. Csak kétféle: fehér-zöld színű csomagolásban „Chlorodont” felirattal.

Alighogy az igazgató kilépett szobájából a városzobába, az ismeretlen nő pisztolyt vett elő és több lövést irányított Maximovszkira, aki halálosan sérülve összeesett. A merénylő asszony ki akarta hajítani a fegyvert az ablakon az utcára, de egy tisztviselő lefogta őt és megakadályozta ebben. Később derült ki, hogy a fegyver kidobása jel lett volna a többi összeesküvők számára, hogy a merénylet sikerült. A terv szerint ugyanis nemcsak a főigazgatót, hanem az igazságügyminisztert és Pétervár városparancsnokát is el kellett volna hasonló módon intézni. Az adott időre ugyanis a merénylők odasiettek volna a miniszter és a várparancsnok palotájára és elvárták volna, hogy kijőjenek a gyilkosság színhelyére. Mihelyt a kapuból kilépnék, nyomban el kellett volna követni ellenük a revolveres merényletet. A nagy zavarban úgy hitték ez sokkal könnyebben ment volna, mintha hivatalukban követették volna el a merényletet.

En azonban a helyszínére siettem, ahol már akkor ott volt az igazságügyminiszter és a városparancsnok is. A merénylő asszony nem akarta felfedni kilétét és azt hangoztatta, hogy nevét kutassa csak ki a hatóság. A nő ott a helyszínen megmozdított és füzőjében annyi robbanóanyagot találtak, hogy azzal az egész házat a levegőbe lehetett volna röpíteni. Természetesen ő maga is elpusztult volna, de saját életükkel az akkori forradalmárok bizony nem sokat törődtek.

Lemond a cseh kormány

Prága, október 24. A Pioedni List közlése szerint Udral miniszterelnök kedden benyújtja a kormány lemondását. A lap szerint a miniszterelnök újabb megbízást fog nyerni új kabinet megalakítására.

Clemenceau nyugtalanul töltötte az éjszakát

Páris, október 24. Clemenceau állapotáról délelőtt közölték, hogy az éjszakát nyugtalanul töltötte és nehezen lélekezett. Reggelre a volt miniszterelnök állapotában könnyebbülés állott be. Reggel hét órakor megreggelizett, elhagyta az ágyát s karosszékekben elszunyadt. Az orvosok közölték, hogy a beteg tüdije kezd rendbe jönni, de tekintettel magas korára, nincs kizárva komplikációk fellépésének lehetősége.

A jövő év júliusáig elhelyezik az óceánban az első uszó szigetet.

London, október 24. A Daily Telegraph newyorki tudósítójának jelentése szerint a jövő év júliusáig elhelyezik Newyorktól 350 mérföldnyi távolságban az óceánban az első uszó szigetet. Mint a Newyork Herald közli, a többi hét uszó szigetet is beállítják még a jövő év folyamán. Az építési és elhelyezési költségek két és fél milliárd fontba kerülnek. Az építő konzorcium reméli, hogy az uszó szigetek segítségével az Európa-Amerika közötti légi utvonalat tizenöt órával teljes biztonságban lehet majd megtenni. Az uszó szigetek körvonalai hajókra emlékeztetnek. Egy-egy sziget sulya harmincöt ezer tonna és azok a láncok, amelyekkel a szigetet az óceánfenékhez rögzítik, tízennyolcezer tonna sulyuak.

Művészi

perzsaszőnyeg

szövött gobelin, karamani függöny, külföldi fonalak, szövökellék legelőnyösebb beszerzési forrása

SCHULHOF EMILNÉ

Oradea, Str. En. Ciorogaru (Uri-u.) 14

A hel

Jeruzsálem, október 24. (A tudósítójától.) O a jeruzsálemi töper, amit Abdullah ellen indítottak, hogy augusztus fel Hebronban zsidó lakói ellen

Mazal Mizraját és fivérét korVallotta, hogy le egy arab csoport mondotta: „A pben felszólítottak fel Jeruzsálemben üssétek agyon a ban, vegyétek a nyokat és kedve velük”. A sejk a kezében és ha ez egy sürgöny nagymuftitól kapta, vele, hogy Jeru egyre-másra más. És hozzátette: „lembe akar me tük!”

Saleh arab hogy az asszony több keresztké Mazal Mizrachit felelt arabul, mit lításait, amiket r hogy őt és férjé ber mentette meg gyűlöli a mozlim szarlásokat isten kinti.

Leib Schneurs fia a legközelebb hogy hallotta, am bok csoportja el det tartotta: „A gyilkolták meg J kötelességtek me zal, hogy vért é dőknak. Ha ezt e kell Jeruzsálemb gére!” A sejk ez tartotta. Másnap Taleb sejk megla teát ivott vele és semmi okuk ninc „Ne is zárjátok hozzá Taleb — történni”. Egy ó fiatal Schneursor le sejk a csöcsel lestine Bank igaz villája elé vonult a sejk felszólított törje be az ajtó házába. „Ne haboz bereire — Slonim déket rejteget és az emberek ideg

Nyi

A Munkás Újság számában megjelent egy kolozsvári nyozott munkásság met is érintő cikk llettel kérem alábbi zétenni:

Kijelentem, hogy nikai előállításán f jel mint szakember készséggel tettem n ban sem az az int segédkezet nyujtsa séhez, — amint a ez tartozék a nyom a munkáltatókra — talán nem volt oly az azonnali munkat tette volna, én csu hatalmi túltengésből lyozni az Uj Kelet tétlenül nem nézhe elértem azt, hogy a sem némtattott el.

* E rovatban közölt séget a szerkesztőség.

A hebroni pogromok vezére a jeruzsálemi törvényszék előtt

A jeruzsálemi főmufti bizalmasa lázítás, gyilkosság és rablás miatt áll bírál előtt

Jeruzsálem, október 24. (Az Uj Kelet tudósítójától). Október 15-én kezdődött a jeruzsálemi törvényszék előtt a nagy per, amit Abdul Rahem Marka sejk ellen indítottak. A sejket azzal vádolják, hogy augusztus 24-én ő lázította fel Hebronban az arabokat a város zsidó lakói elleni mészárlásra.

Mazal Mizrachi asszony, akinek apjáról és fivérének koncolták fel, az első tanu. Vallotta, hogy hallotta, amikor a sejk egy arab csoportnak a következőket mondotta: „A proféta és a mufti nevében felszólítalak benneteket, vonuljatok fel Jeruzsálembe, de ezt megelőzőleg üssétek agyon a zsidókat itt Hebronban, vegyétek magatokhoz az asszonyokat és kedveteiket szerint bánjatok el velük”. A sejk egy cédulát lobogtatott a kezében és harsányan kiáltotta, hogy ez egy sürgöny, amit a jeruzsálemi nagymuftitól kapott. A sürgönyben közli vele, hogy Jeruzsálemben a zsidók egyre-másra mészárolják a mozlimeket. És hozzátette: „Mindenki, aki Jeruzsálembe akar menni, szabadon utazhatik!”

Saleh arab ügyvéd megkísérelte, hogy az asszonyt angol nyelven különböző keresztkérdésekkel megzavarja. Mazal Mizrachi azonban, folyékonyan felelt arabul, megismételve előbbi állításait, amiket még kiegészített azzal, hogy őt és férjét egy muzulmán ember mentette meg. Epen ezért nem is gyűlöli a mozlimeket, minthogy a mészárlásokat isten megpróbáltatásának tekintti.

Leib Schneerson egy hoteltulajdonos fia a legközelebbi tanu, aki elmondja, hogy hallotta, amikor Taleb sejk az arabok csoportja előtt a következő beszédet tartotta: „A muzulmánok ezreit gyilkolták meg Jeruzsálemben. Nektek kötelességetek megtorolni ezt a bünt azal, hogy vért ontjátok a hebroni zsidóknak. Ha ezt elintéztük, akkor sietni kell Jeruzsálembe, testvéreink segítségére!” A sejk ezt a beszédet pénteken tartotta. Másnap reggel nyolc órakor Taleb sejk meglátogatta a tanu apját, teát ivott vele és biztosította őt, hogy semmi okuk nincs a nyugtalanságra. „Ne is zárjátok el az ajtókat. — tette hozzá Taleb — nem fog semmiféle történni”. Egy óra múlva azonban a fiatal Schneerson már látta, amint Taleb sejk a csöcselék élén az Anglo Palestine Bank igazgatójának, Slonimnak villája elé vonult és hallotta, amikor a sejk felszólította a csöcseléket, hogy törje be az ajtót és nyomuljon be a házba. „Ne habozzatok — kiáltott embereire — Slonim negyven rabbinövédek rejteget és a jesiva titkára. Ezek az emberek idegenek, gazdag zsidók

Nyilttér *

A Munkás Ujság f. hó 23-iki 621-ik számában megjelent „Csendőrség örzött egy kolozsvári nyomdát, melyből a szervezett munkásság kivonult” c. személyemet is érintő cikkkel kapcsolatban, tisztelettel kérem alábbi nyilatkozatomat közölni:

Kijelentem, hogy az Uj Kelet-nek technikai előállításán f. hó 21-én, hétfőn éjjel mint szakember kéretem fel, amit készséggel tettem meg, de még gondolatban sem az az intenció vezetett, hogy segítsek nyújtak a munkásság letöréséhez, — amint a Munkás Ujság állítja — ez tartozék a nyomdász szakszervezetre és a munkálatokra — hisz a dolog egyáltalán nem volt olyan természetű, amely az azonnali munkabeszüntetést indokolta tette volna, én csupán azt láttam, hogy hatalmi túltengésből meg akarták akadályozni az Uj Kelet megjelenését, amit tétlenül nem nézhettem és segítségemmel elértem azt, hogy az Uj Kelet egy napra sem némtattott el.

Albert Nándor,
nyomdatulajdonos.

* E rovatban közöltekkért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

gyermekéi, bizonyára sok pénzük van. Azonfelül a házban találni fogtok szép leányokat is!” A tanu, aki egy arab házában rejtőzött el, hallotta, amint Taleb, aki ezután a csöcseléket apja szállodája elé vezette, a szálloda előtt kiáltott: „Mégis csak disznóság, hogy azelőtt harminc-negyven zsidó volt itt, hol vannak ezek most?”

Chajim Bejajo, a legközelebbi tanu hallotta, amikor Taleb Marka sejk pénteken délután odakiáltott a tömeg felé: „Allah és Mohamed hívnak benneteket a muzumánok véreinek megbosszulására. Menjetek Jeruzsálembe!”

Az egyetlen nemzsidó tanu Kaffe-rata, a hebroni kerület rendőrfőnöke volt. Azt vallotta, hogy ő is látta Taleb Marka sejket egy csoport közepén. Hallott tőle kiáltásokat, amiket a tömeg megismételt. A szavakat nem tudta megérteni, mert kissé távol állott a csoporttól, de megvolt róla győződve, hogy lázító természetű szavak voltak. Ez abból is nyilvánvaló volt, minthogy a hallgatók minden refrain után magásra emelték kardjaikat és botjaikat. Kaffe-

rata kijelentette, hogy augusztus 23-án, csütörtökön, tényleg hallott híreket amelyek szerint az arabok meg akarják támadni a zsidókat. Ő azonban a híreszteléseknek nem adott hitelt.

A tárgyalás során kiderült, hogy Taleb Abdul Rahem Marka sejk bizalmi embere volt a jeruzsálemi nagymuftinak és fizetésért vállalta a hebroni mecset és a Machpela barlang fölötti felügyelet. Tagja a legfelsőbb mozlím tanácsnak, politikai agitátor, akit 1921-ben már antiszemita zavargások miatt elítéltek. Később az ítéletet kegyelmi uton megsemmisítették. A mostani vád gyilkosság, gyilkosságra való felbujtás, továbbá fosztogatás címén indult meg. A három deliktumra külön-külön a palesztinai törvények szerint halál jár.

Öt zsidó ügyvéd: Auster, Josef, Ben Aron, Abulafia és Smojra képviselik a meggyilkolt Eliezer Dan Slonim örköseit és rabbi Hassoun gyermekeit. Taleb Marka ellen azt a vádat is emelik, hogy rabbi Hassoun házából több mint háromezer fontsterlinget rabolt el.

Beniger's Ribana
fehérmemű
Wilhelm Beniger Schöne
Bregenz-Wien

Kapható minden jobb detailsüzletben

Hogyan manővrozott a szovjet Besszarába elismerésének a kérdésében?

Bessedovszky szerint Stalin a legabszolútabb monarchikus uralkodó módjára kormányozza Szovjetországot

Hir szerint Rakovszkyt is lefoglalták és Szibériába deportálták. A berlini francia követség rejtélye is megoldódott

Az elbocsátott szovjetkövetségi tanácsos szenzációs leleplezései

Páris, október 24. A Journal berlini tudósítójának közlése szerint a rendőrség egészen különös dolgokat állapított meg Mihailoff, volt orosz cári ezredes a berlini francia nagykövetség portásának ékszerlopási bűnyével kapcsolatban. Mindenekelőtt megállapítást nyert, hogy Margerie nagykövet feleségének megkárosítója, a vádlott ezredes apósa Pheilnak, a hírhedt bolevista kémnek. Adatok vannak továbbá abban az irányban is, hogy Mihailoff moszkvai szovjetutasításra vállalta el a portási teendőket ellátását a berlini francia nagykövetségen, ahova tulajdonképpen azért rendelték ki Moszkvából, hogy okmányokat lopjon el a nagykövetségről s azokat a kommunisták kezébe el juttassa. Mihailoff egy utasításra elrendelt lopást végre is hajtott, de a követ-ségi titkár iróasztalának felfeszítésével s később, hogy az okmánylopás gyanúját elterelje, megrendezte az ékszerlopást. A hatóságok tovább nyomoznak a szövetség bűnyében.

Bessedovszky folytatja leleplezéseit

A „Matin” mai számában Bessedovszky folytatja az orosz közállapotokról szóló leleplezéseit. A szovjetkövetség volt tanácsosa Staliot úgy jellemzi, mint a legabszolútabb monarchikus uralkodót, aki félelem keltésével tartja sakkban ellenfeleit. Stalin titkos kémirodója, a Politbüro Bessedovsky szerint kitűnőbb adatokkal rendelkezik Stalin veszélyessé válható riválisairól, mint a világ összes más titkos rendőrségei a területükön dolgozó anarkistákról. A legkisebb ellenállási kísérlet után az eddig pihent akták nyilvánosságra jutnak s az illetőt, aki ellen szólnak száműzetésbe juttatják.

Bessedovszky Besszarába elismeréséről akart tárgyalni

Bessedovski feljegyzései között van egy Romániát is érdeklő igen érdekes részlet. E szerint 1927 őzén Stalin, aki meg akarta menteni Rakovszky párisi nagykövet helyzetét, hogy a háború előtti orosz adósságok kérdésében Franciaország-

gal folytatott tárgyalások megszakítása elkerülhető legyen, elhatározta, hogy Besszarába elismerésének kérdésével fog manőverezni a francia kormánnyal szemben, Stalin felhatalmazta Bessedovszkyt, hogy tárgyalásokat folytasson Romániával Besszarába elismerésére vonatkozólag és a következőket mondotta Bessedovszky-nak:

— Tárgyalj a románokkal, de légy igen elővigyázatos. A kérdés igen kényes, különösen ha a mi ellenzékünk megneszel valamit a dolgból. Intézd úgy a dolgot, hogy a külügyi népbiztosság maradjon ki ezekből a tárgyalásokból. Mihelyt Románia elintézte Oroszországgal ezt a kérdést, kevésbé fogja támogatni Lengyelországot, mire Lengyelország is kevésbé lesz hajlandó arra, hogy Litvánia kérdésében törésre vigye a dolgot.

Ezen instrukciók alapján Bessedovszky Klimas párisi litván követet választotta ki arra, hogy Oroszország és Románia között közvetítsen. „Kértem a litván követet, — írta Bessedovszky, hogy hozzon létre találkozást Diamandi párisi nagykövettel egy semleges országban. Am tizenöt nap múlva táviratot kaptak Csicsarintól, amelyben a külügyi népbiztos közli velem, hogy az orosz politikai titkos rendőrség egy ágense utján tudomást szerzett a Klimas litván követtel folytatott beszélgetésemről. Csicserin súlyos szemrehányásokat tett nekem ezért a kezdeményezésért s azzal fenyegetett, hogy a moszkvai politikai törvényszék elé állít.

— Egyébként, — írja Bessedovszky, én magam Oroszországra veszélyes ostobaságnak tartottam Stalinnak ezt az akcióját. Stalin megjött és minden felelősséget igyekezett elhárítani magáról, azt állítva, hogy a beszélgetés, amely kettőnk között lefolyt, egyszerű eszmecsere volt, amelynek során ő semmilyen instrukciót nem adott nekem. Másrésről pedig a Bratinu kormány tudni sem akart semmiről. Diamandi Klimas utján azt válaszolta nekem, hogy nem tartja opportunusnak Besszarába kérdésében purparlekat folytatni. Stalin 1927 októberében viszont láttam, de akkor már említést sem tett Besszarabiáról.

Rakovszkyt Szibériába száműzték?

Berlin, október 24. Német kommunista körök információja szerint a G. P. U. Rakovszky volt népbiztost elfogatta és utba indította a szibériai Barnaul felé, amely 300 km. nyire van Omskától a G. P. U. elfogatással felett Rakovszkinak és híveinek arra az akciójára, amelyel Trockij Oroszországba visszatérésének engedélyezését kérték.

Tokióba érkezett jelentés szerint Charbinban a kínai rendőrség új házkutatást tartott a szovjetkonzulátuson, ahol három oroszot ezuttal is letartóztattak. A kínai hatóságok a tett intézkedéseket azzal magyarázzák, hogy tudomásukra jutott az oroszok összeesküvési készülődése s az, hogy összejöveteleiket a bűnösök a konzulátus épületében tartják.

Moszkva, október 24. A Tass távirati iroda jelenti, hogy a kinesiák az utóbbi napokban francia gyártmányú repülőgépekkel kísérleteznek a kelet-kínai fronton. A repülőgépeket orosz fehér gárdisták vezetik.

Sanghai jelentés szerint a mukdeni kormány elhatározta, hogy közvetlen tárgyalásokba kezd a szovjettel. A hirt a New York Herald párisi különkiadása is megerősíti.

Németország a Young-kártérítések számlájára akarja rendezni a CFR-t

București-Bukarest, október 24. A CFR igazgatótanácsa tegnap esti ülésén foglalkozott azzal a német ajánlattal, amely szerint Németország a Young-terv értelmében Romániának járó jóvátételi összegek fejében vasuti anyagokat, lokomotivokat, vagonokat szállítana Romániának és gondoskodna az államasutak teljes ujjáépítéséről. A CFR igazgatótanácsa nem foglalkozott érdemben az ajánlattal, de bizottságot delegált annak tanulmányozására, hogyan lehetne a CFR reorganizációját keresztül vinni az ajánlat alapján, anélkül, hogy Románia követeléseiben megrövidítést szenvedne. A román követelések összege Németországgal szemben 36 millió arany márkát tesz ki.

1929 október 25

szájszár

ogak eltorzítják a legszebb... azonnal és alaposan el... Chlorodont-fogpaszta... A fogak már... tisztításhoz külön erre a... Chlorodont-fogkefét... szorult rothadó ételmara... etlen szájszagot okoznak... eltorzítottak. Kísérleje... Chlorodont-fogpaszta... enütt kapható. Csak kék... „Chlorodont” felirattal

ő kilépett szobájából... meretlen nő pisztolyt... st irányított Maxi... san sérülve összeesett... ki akarta hajítani a... az utcára, de egy... és megakadályozta... t ki, hogy a fegyver... olna a többi összees... a merénylet sikerült... is nemcsak a fogház... igazságügyi miniszter... ancsnokát is el kellett... a intézni. Az adott... ylték odaszíttak volna... parancsok palotája... hogy kijöjjenek a... e. Mihelyt a kapuból... l kellett volna kö... olveres merénylet... y hitték ez sokkal... lna, mint ha hivata... a el a merényletet... színére siettem, ahol... igazságügyi miniszter... k is. A merénylet... lifedni kilitést és azt... vét kutassa csak ki... a helyszínen meg... en anyi robbanó... y azzal az egész házat... olna röpiერი. Ter... is elpusztult volna... akkori foradalmárok... öttek.

eh kormány

A Ploedni List... miniszterelnök ked... any lemondását. A... relnök újabb meg... j kabinet megal...

gtalanul töltötte... zakát

Clamezeau állapo... hogy az éjszakát... es nehezen lélekzett... szterelnök állapota... ott be. Reggel hét... elhagyta az ágyat... ayadt. Az orvosok... g tüdeje kezd rend... ttel magas korára... kációk fellépésének

ig elhelyezik az... uszó szigetét.

A Daily Telegraf... jelentése szerint... elhelyezik Newyorktól... ágban az oceánon... Mint a Newyork... hét uszó szigetét is... év foyamán. Az... öltések két és fél... ek. Az építő kon... az uszó szigetek... —Amerika közötti... óras uttal teljes... jd megtenni. Az... ai hajókra emlékez... sulya harmincöt... áncok, amelyekkel... fenékhez rögzítik... nylnak.

zönyeg

ai függöny. külföldi... legelőnyösebb be... rása

EMILNÉ
garu (Uri-u.) 14

Salom Schwarcbart naplója

Fordította: Schön Dezső

Az ukrán zsidók a pészachi Jizkor-nál emlékeznek a pogromok áldozataira

Látja?... Ez még nem minden. Csak néhány levelet, táviratot és lapírt hoztam magammal. Kapom őket a világ minden sarkából. A zsidó társadalom minden rétege érdeklődik. Úljön le. Felolvasok néhány levelet és táviratot. Tessék, itt van egy levél Kisenewből, itt egy távirat New-yorkból. No, elolvasok egy táviratot Buenos-Airesből:

...Alulírottak, a prokuratori pogrom özvegyei és árvái, kik Argentínában élnek, őszinte hálafejezést nyújtunk fejezzük ki Önnek, Monsieur Henry Torres, amiért magára vállalta Salom Schwarcbart védelmét, aki élete kockáztatásával megbosszulta magát Petljurán, az ukrán zsidómészárlások főbűnösén. Hisszuk és reméljük, hogy munkája eredményes lesz"...

Hirtelen megállott: — Mi az? Mi van magával, drága Schwarcbart? Ön sir? Tán beteg? Néhány tüzes pillantást vetett rám, se semmiképpen sem bírta megérteni, hogy miért sírok.

Arvák, özvegyek... Ismét az olvasásba fogott és közben megalkotta:

Schwarcbart, drága Schwarcbart, Oán szenved?

Ujjammal betűzni kezdem az argentinai táviratot: — Arvák, özvegyek. Egy nagy megcsontott özvegyűrt, megbecstelenített, lekötött tábor látok... kezüket nyújtják felém, üdvözölnek... Torres szemén is egy lenge könnyfátyol mutatkozik.

Hát legyen, mondta nehezen. Holnap elküldöm táviratomat, s ő felolvassa majd Önnek érdekes leveleket Nyugodjon meg, drágam! Bácsu nélkül távirattam.

Uj üdvözlések. Julius 2.

Monsieur Trick, Torres távirata ma meglátogatt. Őriást dokumentum-csomót hozott magával. Program-jeleneteket ábrázoló rajzokat mutatott és azonnal egy egész halmazt kinyitett. Monsieur Trick számára mindez új dolog volt. Ő, a nem-zsidó, pogromokról most hallott életében legelőször. A zsidóság megzavarta egy kicsit. Az ő agyában is ott motoszkálhatott az a kérdés: vajjon napjainkban történt-e ez még? Hogy nyugodtabb lett, gusztáltni kezdtek kortesben a képeket. Az egyikben egy megölt nő fekszik a földön, a halál borzalmas tusájának anyomai még az arcán vannak. Mellette egy secesmó gagyog, minduntalan a csész után kap, mindenáron élet akar meríteni a hideg, holtármerevedett emlékből. A másikon egy csoport zsidó sorba van állva, kezük és szemük az égnek irányítva, és szemben katonák állanak, lövéstírek fényével kezükben várják a parancsot. Egy másikon csoportok hurcolódnak az ukrán steppeken.

Monsieur Trick felváltva pislant felém. Torres, úgy látszik, közölte vele gyengémet. Felolvasott néhány levelet többek között egy felhívást Emma Gold-mántól és Alex. Berkman-tól a Freier Arbeiter Stimmé-ben, ez a felhívás nagy hatást tett mindkettőnkre.

— Ön nincs egyedül? — jegyezte meg többször Monsieur Trick. — Nem hagy-ták magára. Megértették. — Amikor búcsuztunk megígérte, hogy még fog hozni leveleket. Egy század részét se hozta most el.

Nyári éjszakan... Julius 4.

Százúdo, gondolatom nagyon gyakran megáll a Racin-utca sarkán, a St. Michel bulváron, ahol az a szép májusi napon, a nagyvilág személatára lejátszódott az én „geulath hádám” (vérmegváltási) aktusom. Látom azt a szűk utcát, mely nevét viselni Racin-nak, a franciák klasszikus költőjének, s mint egy kis patak ugy torkollik bele a St. Michel bulvárral zajos tengerébe. Az öreg Racin és Micháél, a szent árkangyal, — az ő nevük fűződik a véres dráamához. S a fulladt nyári éj mámorában érzem, hogy Habakuk, a próféta titokzatos erővel üstökömmel fogott és felendített a magasba. Minden porcikám reszket a félelemtől, míg lábaim nem érezték meg a szilárd talajt. Nagy, szabad térségen állok, közepén hatalmas szobor díszel. Kíváncsian szemügyre veszem a szobrot: egy hőst mutat bronzból, kezében fegyver, jobb lábával egy vadállatot tapos, egy zöld kigyószemű, széles habzószájú állatot. Olvasom a feliratot: Micháél árkangyal. S mellette egy szakasz Dániel próféta könyvéből: „S Micháél a nagy Géniusz öröködi az ő népe fölött és lesznek majdan rossz idők, minőkre példa még nem volt, mióta népek léteznek. S a te néped meg fog menekülni”.

Amint ott állok és elmélyedek a próféta szavain, hirtelen mellettem terem egy öreg ember, régi vágású ruha van rajta és a fején egy fehér paroka. Megálltom és kérdem tőle, hogy mit jelent ez a szobor. Megmagyarázza: — Ez itt Micháél, a megváltó árkangyal, a zsidó nép védnöke, aki el-telt a bosszu szellemével és lába alá tiporta annak a törzsnek a vezérét, aki nemzedékeken át furdott zsidóvér-patakokban.

Az öreg ember kivette tubák-szellen-céjét, szippantott egyet, másik zsebéből egy kis könyvet vett elő, fedelén aranybetűkkel fényelt a címe: „Biblia”. Ujjával a könyvre mutatott és mondta: „Itt ebben a könyvben minden meg van írva. A múlt, a jelen és a jövő” — s ezzel el is indult.

Utána megyek: — Kicsoda Ön Monsieur? Övéből kihuzott egy kis pergamentekercset, melyen olvasom: „Jean Racin”.

Levél egy ukrán zsidótól. Julius 11.

Az utóbbi napokban bőven volt alkalmam arra gondolni, hogy most már végét járja a zaj is, hogy a mi tekintélyes és megfontolt zsidó vezéreink vették kezükbe a zsidóság gyepőit, kicsinyes gesztusokat csinálnak és „mélyen-szántó” tanácsokkal látnak el: „Legyen elég a zajból, ha megtörtént, — hát megvan! Menjén minden tovább a maga kerékvágásában”.

Levelet hoznak be és én olvasom: Hétfő, június 6, 1926. Igen tisztelt Schwarcbart!

„Azon a napon, amikor mi, ukrán zsidók megöltük Petljurát, az a seb, melyet lelkünkön ütött, újra felújult. A sokezer szerencsétlen zsidó fájdalom sokkal nagyobb volt, semmint hogy az ő halála azt le bírná csillapítani. Még ma is, ha bejön az öldöklések bármelyik városába, minduntalan megcsontított, emberronsokba fog ütközni, ember-arnyekokkal fog találkozni, akik azt se tudják, hová forduljanak. Elhagyott özvegyek és árvák, és csendes, megbújt emberek börtönlaknak az utcákon és szíjukben hordják azoknak a képet, akik legdrágábbak voltak számunkra és a legközelebb állottak hozzánk: apák, anyák, testvérek voltak azok. De a nagy titkot csak sajátmaguknak árulják el naponként, és en drágámat a pogromok idején megölték. Csak a pészachi Jizkor-nál (abban az időben volt a legtöbb

program) szélesen pataknak a könnyek, véres nyöszörgések és kétségbeesett jajkiáltások hallatszanak, — de ezt csak az ódon beszámírási om-ladozó, néma, nedves falai hallják. S mindannyiszor arra gondoltam: vajjon ott, Nyugateurópában nincs senki sem, kinek fájnak a mi könnyeink, hogy bosszút vegyen a gyilkoson az ártatlan zsidó véért, melyet kiontott! De végre csak akadt egy ember, meleg, érző szívvel. Salom Schwarcbart neve új és drága számunkra. Szeretettel fogunk drága barátunkra gondolni valahányszor csak eszünkbe jut a mi tragédiánk”.

Egy film hatása alatt vetette magát a vonat alá Tamási Rózsí

Cluj-Kolozsvár, október 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap a késő esti órákban a Téglás utcai halálsorompónál borzalmas öngyilkosság történt. Tamás Rózsíka husz éves Dibella gyári munkásnő öngyilkossági szándékából a vonat elé vetette magát. A vonat kerekai a szerencsétlen leány testét teljesen szétmarnogították. A kerekék elválasztották a fejét a törzstől, levágták a lábait és az egyik kezét a mozdony egészen az állomásig magával hurcolta.

A szerencsétlen leány személyazonosságát csak ma reggelre, az újabb helyszíni szemle megtartása alkalmával sikerült megállapítani. A karmadik kerületi rendőrség bevezette a vizsgálatot, hogy megállapítsa, mi lehetett Tamás Rózsíka öngyilkosságának az indító oka.

Megállapított nyert, hogy a fiatal leány hosszab idő óta jóbarátságban volt W. Ferenc kolozsvári banktisztviselővel. Már úgy volt, hogy a barátságuk rövidesen

Ha sokat dohányzott, akár szivart, vagy cigaret-tót, következménye többé-kevésbbé ugyanaz. Néhány Pyramidon tableta azonnal megszabadítja a kellemetlen és ártalmas utó-hatásoktól. Ezért legyen elve: „Tarts otthon állandó-an Pyramidon tab-letáit!” Valódi csak az eredeti „Meister-Lucius”-csomagolásban

Brüsszelben revolveres merényletet követtek el az olasz trónörökös ellen

A merénylő olasz volt. Egy rendőrnök köszönhető, hogy a trónörökös sértetlen maradt. Megtörtént az olasz trónörökös és a belga király leányának eljegyzése

Brüsszel, október 24. Umberto olasz trónörökös ellen, amikor ma délelőtt az ismeretlen belga katona sirjára koszorut akart helyezni egy ismeretlen olasz férfi revolveres merényletet követett el. A golyó célt tévesztett. A merénylőt lefogták.

A trónörökös autón érkezett a névtelen katona sirjához, hogy koszoruját elhelyezze. Gépkocsija előtt motorkerékpáros rendőr haladt. A teret hatalmas tömeg lepte el s a rendfenntartó közegek, akik a közönség hátraszorításával voltak elfoglalva, nem tudták megakadályozni, hogy az autó felé futva közelgő merénylő revolverét el ne süssé. Csak a motorkerékpáros rendőr éberségén mult, hogy a trónörökös sértetlen maradhatott. A rendőr ugyanis elhatározó gyorsasággal a merénylő felé ugrott s öklével a revolverrel célzó kezére sújtott. A golyó így a kövezetbe furdott és senkit meg nem sebesített.

A merénylőtkor a trónörökös nem vesztette el hidegvérét s amikor látta, hogy a tettes több lövése már nem veszélyezteti, nyugodtan a névtelen katona sirjához lépett s elhelyezte azon a koszorut.

A tettes lefegyverzése elég nehezen ment, mert heves ellenállást fejtett ki. Végre több rendőr közbenjöttével sikerült ártalmatlanná tenni s elvezetni az ünnepség színelyérfől. A rendőrség elismerte, hogy olasz származású, de a

házassággal végződik, amikor néhány nappal ezelőtt valami csekélységen összevesztettek. A leány többször próbálkozott a banktisztviselővel kibékülni. Tegnap a fiú részére egy levelet küldött, de a fiú a levelet felbontatlanul visszaküldte.

A visszaküldött levél lehangozta Tamás Rózsíkat. A délutáni órákban azzal jött el otthonról, hogy egy barátjánéval a moziba akar menni. Hét órák összehalmozott barátjánéval, akivel tervszerűen az egyik moziba mentek. A film női főszereplője a film befejezésekor szerelmi csatlódásban öngyilkosságot követett el. Valószínű, hogy a film hatása alatt határozta el magát Tamás Rózsíka az öngyilkosságra.

Táskájában az igazoló iratokon kívül egy cédulán a következő sorokat találták: „Kedves Feri! Nyugodtan halok meg, mert érzem, hogy halákom valakinek a szívében feltétlenül nyomott hagy maga után”.

névét nem akarta megmondani. Azt állítja, hogy nem volt szándékában a trónörökös életének veszélyeztetése s tiltakozása jeléül csak a levegőbe akart löni, de még e szándéka keresztülvételében is megakadályozták. A bátran viselkedő herceget a közönség lelkesen megjelentezte.

Brüsszel, október 24. A belga hivatalos lap mai száma különkiadásban közli Mária hercegnő és Umberto trónörökös eljegyzését. Umberto trónörökös a brüsszeli olasz nagykövetségen szállott meg.

A párisi Havas táviratiroda közlése szerint a belga király táviratban közölte Doumergue francia köztársasági elnökkel leányának Umberto trónörökössel kötendő házasságát. A francia köztársasági elnök szívélyes hangú üdvözlő táviratban köszöntötte a királyt és szerencsekívánatait fejezte ki az új párnak.

Brüsszel, október 24. A reggeli lapok jelentés szerint Umberto trónörökös tegnap meglátogatta Zita excsászárnét, aki ismét visszatért a belga fővárosba.

— Az angol bankkamatláb változatlan maradt. Londonból jelentik: Az Angol Bank főtanácsa mai ülésén a bankkamatlábat hat és félszázalékban változatlanul meghagyta.

Zalesky

A lengyel sajtó Bucuresti-Bukarest Uj Kelet tudósító órákor érkezett me ügyminiszter Bukarest számos előkelő cu, Voicu Nitescu Franciaország és hatalmazott miniszter aki megérkezése ut gatta az Ismeretlen és arra koszorait h jockey klub felava ben Zaleski Mar tetZt látogatást, d versenyt tekintette a külügyminiszteri ronescu miniszter zást folytatott. Este a külügyminiszteri teletére, amelyet na

MacDonald a La Manche-a 1931-ben már me diózus

London, október 2 a La Manche-osatorn ut tervezőbizottságá ban magához kéréte viselőit és hosszabb, ban számolt fel az a jelenlegi állásáról. Si latkozatában többek ket mondotta:

— A tervezőbiz Baldwin kormányzás működését, elérkezett stappjához és még er gen a kormány és er terjeszti minden rész tését. A jelentés felő diózus mű politikai és részletes tervezet kezés technikai mego

— A jelentést sze elsőrangú munkának ményeket fűzők ahho nál indokoltabbak, m niszterelnök kormány máttatta magát az al sáról és többször kif a véleményének, hogy előbbi megkezdése ne nem nemzetközi polit Biztosan hiszem, hogy értői változtatás nélk vezetett, amely ezután hatatlan akadályok és mokkal való megegye fogni az építkezésekhe

Sir William Bool az az építkezés megindul így válaszolt:

— Ha komolyabb p ügyi akadályok nem készítő munkát, akkor megtörténhet az első legnagyobb alagutjáná kijelölt helyen.

A tervezőbizottság mondotta, hogy a t alagut építkezésének Franciaország és Olasz seik. Az alakítandó r venegy százalékát az a many jegyezne, míg a venkilenc százalékot Fr ország közösen vennék

— Nem félnek a re kurrenciájától? — k ujságíró.

— A repülőgépek guldó vasut kényelmé nem vehetik fel a ve is a teherforgalom, az lomnak a legnagyobb csak a vasutó maradna gépek teherbíró képsz telen. Régebben, amib hódított, az emberek a beszorulását jóslták.

mutatta, hogy a gáz r renciája mellett is é miadkított ott veszik esőbb, praktikusabb és Sir William Bool ny

Zalesky lengyel külügyminiszter Bukarestben

A lengyel sajtó a lengyel-román politikai és gazdasági közeledésről

București-Bukarest, október 24. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma délelőtt 10 órakor érkezett meg Zaleski lengyel külügyminiszter Bukarestbe. A pályaudvaron számos előkelőség, köztük Mironescu, Voicu Nitescu, Gafencu, továbbá Franciaország és Lengyelország meghatalmazott miniszterei várták Zaleskit, aki megérkezése után azonnal meglátogatta az Ismeretlen Katona seregléket és arra koszorút helyezett, azután az Uj Jockey klub felavatásán vett részt. Délben Zaleski Maniu miniszterelnöknel tett látogatást, délután a beneasi lövészversenyt tekintette meg, majd 5 órakor a külügyminisztériumba ment, ahol Mironescu miniszterrel hosszú tanácskozást folytatott. Este 8 órakor diner volt a külügyminisztériumban a vendég tiszteletére, amelyet nagy recepcie követett.

Holnap Mironescu külügyminiszter neje ad dejeuner Zaleski és neje tiszteletére, holnap este pedig a lengyel követségen lesz fogadóestély.

București-Bukarest, október 24. Zaleski lengyel külügyminiszter bukaresti utjával kapcsolatosan a lengyel sajtó kiemeli a két állam közötti politikai és gazdasági közeledés jelentőségét. A lengyel lapok annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy a lengyel külügyminiszter bukaresti útja a román-lengyel jóviszony újabb kimélyítését fogja eredményezni.

Zaleski egyébként ma délután Madgearu iparügyi miniszterrel folytatott tárgyalásokat a két állam között függőben lévő gazdasági kérdések megoldásáról.

MacDonald sürgeti a La Manche-alagut építését

1931-ben már megkezdődik a grandiózus munka

London, október 24. Sir William Bool, a La Manche-csatorna alatt építendő alagut tervezőbizottságának elnöke a napokban magához kérte a londoni sajtó képviselőit és hosszabb, érdekes nyilatkozatban számolt be az alagutépítés tervének jelenlegi állásáról. Sir William Bool nyilatkozatában többek között a következőket mondotta:

— A tervezőbizottság, amely még Baldwin kormányzása alatt kezdte meg működését, elérkezett munkája utolsó stappjához és még ennek az évnek a végén a kormány és a Népszövetség elé terjeszti minden részletre kiterjedő jelentését. A jelentés felöleli a tervezett grandiózus mű politikai és anyagi feltételeit és részletes tervezetet tartalmaz az építkezés technikai megoldására.

— A jelentést szerénytelenség nélkül elsőrangú munkának tartom és nagy reményeket fűzök ahhoz. A romények annál indokoltabbak, mert MacDonald miniszterelnök kormányralépése után informáltatta magát az alagutépítési ügy állásáról és több ízben kifejezést adott annak a véleményének, hogy az építkezés mielőbbi megkezdése nemcsak kulturális, hanem nemzetközi politikai szükségesség is. Biztosan hiszem, hogy a kormány szakértői változtatás nélkül elfogadják a tervezetet, amely ezután már a Népszövetség elé kerülhet. Itt sem lesznek elháríthatatlan akadályok és az érdekelt államokkal való meggyőzés után hozzá lehet fogni az építkezésekhez.

Sir William Bool arra a kérdésre, hogy az építkezés megindulását mikorra reméli, így válaszolt:

— Ha komolyabb politikai vagy pénzügyi akadályok nem késleltetik az előkészítő munkát, akkor 1931. tavaszán már megtörténhet az első csakányütés a világ legnagyobb alagutjának nyílása számára kijelölt helyen.

A tervezőbizottság elnöke ezután elmondotta, hogy a tervszerint az alagut építésének költségeit Anglia, Franciaország és Olaszország közösen viselik. Az alakítandó részvénytársaság ötvenegy százalékát az angol pénzügyi kormány jegyezné, míg a fennmaradó negyvenkilenc százalékot Franciaország és Olaszország közösen vennék át.

— Nem félnek a repülőforgalom konkurrenciájától? — kérdezte az egyik újságíró.

— A repülőgépek az alagutban szálguldó vasut kényelmével és olcsóságával nem vehetik fel a versenyt. Egyébként is a teherforgalom, amely az összforgalomnak a legnagyobb részét teszi, mégis csak a vasutó maradna, hiszen a repülőgépek teherbíró képessége igen jelentéktelen. Régebben, amikor a villany tért hódított, az emberek a gáz teljes háttérbeszorulását jóslták. Azóta az idő megmutatta, hogy a gáz a villany konkurrenciája mellett is életképes maradt és mindkettőt ott veszik igénybe, ahol olcsóbb, praktikusabb és rentábilisabb.

Sir William Bool nyilatkozata további

során a következőket mondta:

— Az alagutépítések korát éljük és egyáltalán nincsen messze az az idő, amikor Londonból Bagdadba lehet majd közvetlenül eljutni földalatti vasutvonalak segítségével. Az alagutak fogják igazán

kor Londonból Bagdadba lehet majd közvetlenül eljutni földalatti vasutvonalak segítségével. Az alagutak fogják igazán

egymáshoz kapcsolni az egyes világrészeket és ezzel a világbéke célját is szolgálják.

Madgearu lesz az új Pénzügyminiszter

Miniszterelnökségi államfőkárnak Boila Romulus professzort emlegetik. November 15-én az átszervezett kormány jelenik meg a parlament előtt

București-Bukarest, október 24. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az Adevurul ma délutáni számában Scrutator, az ismert nevű publicista, aki a legjobban informált román újságírók egyike, nagy cikkben foglalkozik a kormány átszervezésének kérdésével. Scrutator szerint az átszervezés nem fog különösebb nehézségekbe ütközni, mert huszonegy miniszteri állás áll Maniu rendelkezésére, amelyekkel az összes igényeket és személyi ambíciókat kielégítheti a miniszterelnök. Van ugyanis tizminiszterium, öt szükség esetén hat alminiszteri állás. Hét, szükség esetén nyolc tartományi igazgatóság és a nyugdíjazta-

tások következtében hat nagyköveti állás van üresedésben.

Scrutator prognózisa szerint, november 15-én a következő kormány fog a parlament előtt megjelenni:

- Miniszterelnök: Maniu,
- Belügyminiszter: Vaida Sándor
- Külügyminiszter: Mironescu
- Hadügyminiszter: Cihoski tábornok
- Munkügyi miniszter: D. R. Ioanidescu
- Pénzügyminiszter: Madgearu
- Földművelésügyi miniszter: Mihalache
- Vallás és közoktatási miniszter: Costachescu
- Igazságügyminiszter: Iunian

Négy új miniszter lesz a kormányban, közöttük Lugoianu jelenlegi miniszterelnökségi államtitkár és Dr. Iuliu Moldovanu.

A Lupta Voicu Nitescut kombinálja a közlekedésügyi miniszter, miniszterelnökségi alminiszternek pedig Boila Romulus emlegeti. Szó van arról is, hogy földművelésügyi alminiszter Serban kolozsvári gazdasági akadémiai rektor lesz, dr. Aurel Dobrescu helyett, aki D. R. Ioanidescu helyét foglalja el a belügyminiszterterületen. November elsejéig mindenesetre dönteni fognak a kormány új fizionómájáról.

Több képviselő le akarja tenni mandátumát

mert a kormány még mindig nem alkalmazott szankciókat Saul Salamon megkínzói ellen

București-Bukarest, október 24. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az Uj Kelet több ízben beszámolt arról, hogy a bukaresti rendőrségnek a Vaida Sándor belügyminiszter elleni merénnyel kapcsolatban letartóztatott és félholtra kínozták Salamon Saul jaši fiatal munkást, akiről a vizsgálóbíró megállapította, hogy teljességgel ártatlan és ezért szabadlábra is helyezték. A rendőrségről a kórházba szállították a szerencsétlen fiatalembert, aki egy bukaresti lap tudósítója előtt háborzongató részleteket mesélt el azokról a középkori

inkvizíciókra emlékeztető kínzásokról, amelyeknek a rendőrségen alá volt vetve. Elmondotta Salamon Saul, hogy Miloz Rendőrprefekturái igazgató volt az első, aki kancsukával végigvert rajta.

A cikk érthető nagy feltűnést keltett és maga Maniu miniszterelnök rendelt el szigorú vizsgálatot annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a bukaresti rendőrségen végbement barbarizmusokért. Az egész bukaresti sajtó követelte a bűnösök szigorú megbüntetését, azonban a több mint egy hét óta

folyó vizsgálatnak mindeddig semmi eredménye nem lett. Az Adevurul vezető cikkben hívja fel Vaida belügyminisztert arra, hogy alkalmazza a bűnösök ellen a szankciókat és ne tussolja a rendőrség inkvizítorainak megbűntetését. Ezzel egyidejűleg bukaresti jelentés szerint, több képviselő elhatározta, hogy leteszi mandátumukat a parlament szeszziójának megnyitása napján, ha addig a kormány nem fog szankciókat életbe léptetni Saul Salamon megkínzói ellen.

Nürnberg mellett két D.-gyorsvonat teljes menetsebességgel egymásba rohant

Négy halott, negyven sebesült

Berlin, október 24. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma délelőtt 11 órakor a Nürnberg mellett Reichelsdorftól háromszáz lépésnyire borzalmas vasuti katasztrófa történt. A D. 39 és D. 389. számú gyorsvonatok teljes menetsebességgel egymásba rohantak. Az összetütközés következtében, a két mozdony első kerekei negyven méter magasságban torlódtak egymás felé. A D. 389. számú vonat szerkocsija teljesen lemettezte a D. 39. podgyázkocsijának tetjét. A D. 39. podgyázkocsija belefuródott a D. 389. számú vonat két személykocsijába. Az első segélyvonat 11 óra 10 perckor érkezett meg a katasztrófa színhelyére s nemsokára Nürnbergből megérkeztek az önkéntes men-

tők osztagai is. A postakocsi átvizsgálásakor három hivatalnokot halottnak találtak, ötöt pedig életveszélyes sebesülésekkel emeltek ki. A D. 39. mozdonyvezetője, a romok közül való kiszabadítása után, kórházba szállítása közben meghalt. A személykocsik utasai közül eddig negyven sebesültet huztak elő, de szerencsére egyetlen halott sincs közöttük. A katasztrófa okának megvizsgálására bizottságot küldtek ki, mely már ezideig is megállapította, hogy a katasztrófát a D. 389. számú vonat mozdonyvezetőjének gondatlansága okozta, aki nem vette észre a pirosra állított szemaforrt s vonatát ugyanazon a vágányon vezette tovább, amely tilosra volt állítva s amelyen a másik gyorsvonat közeledett.

Előbb a külföldi alkalmazottakat kell elbocsájtani.

București-Bukarest, október 24. A munkügyi minisztérium rendeletileg utasította az ipari és kereskedelmi vállalatokat, hogy ha leépítenek, úgy elsősorban a külföldi alkalmazottakat bocsássák el. A rendelet kötelezi a vállalatokat, hogy jelentik be a munkaügyi inspektorátusoknál, ha tisztviselőre van szükségük, mert a munkaügyi minisztérium ellenőrizni kívánja vajjon a vállalatok respektálják-e a külföldi tisztviselők alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket.

— **Wieder Olga okl. táncművész.** Wieder Olga a kolozsvári uritársaság kedvelt tagja Bukarestben táncművészi oklevelet nyert. Amint értesültünk a szimpatikus urileány még ebben az évben megfogja nyitni kolozsvári tánciskoláját.

— **Negyvenöt kommunista éhség-sztrájkol Magyarországon.** Budapestről jelentik: A magyar fővárosban 30 vidéken 15 az éhség-sztrájkoló kommunista száma.

magát a

or néhány nap-
ségeen összevesz-
próbálkozott a
lni. Tegnap a
dött, de a fia
szakultde.
angolta Tamás
ban azzal jött
átánjével a mo-
kor összetalál-
tervszerűen az
film női főszere-
r szerelmi csatá-
vettett el. Vasa-
alatt hatá-
sika az öngyil-

iratokon kívül
orokat találtak:
n halok meg,
n valakinek a
ott hogy maga

tet kö-
ellen

önörökös sér-
ly leányának

ndani. Azt ál-
zándékában a
élyeztetése s
vegőbe akart
ta keresztülvi-
ták. A bátran
önzéség lelke-

A belga hiva-
lónkiadásban
Umberto trón-
mberto trón-
agykövetségen

iroda közlése
viratban kö-
kötársasági
berto trónörö-
és. A francia
hangu üd-
tte a királyt
zte ki az új

reggeli lapok
trónörökös
excészármét,
ga fővárosba-

natiláb válto-
jelentik: Az
tülésén a bank-
kban változat-

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánási zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11 Junie 12
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Csillagok születése

Ők voltak előbb: a csillagok.
Tűzük először lobbant a ködben,
Ők lettek a Minden urai.

Lávatömbként kerengtek szerteszét,
mint véget nem érő semmiség,
s hogy betöltötték a mindenséget ők:
lassan szétoszladoztak.

Keringésük egyetlen keringés volt,
egyvet alkottak a végtelenben,
s mert óriássá verődtek össze:
egy sem volt köztük társtalan.

Egy áram futott át testükön,
mint testünkben az érező ideg,
s életet vitt, amerre csak szállott,
hogy élet-magot csiráztasson újra.

S a homályból egyszerre felmerült
alkotónk: az Erő és Szerelm
s az élet-magok egymást vonzva:
csókra száguldottak szabadon.

És minden magból új csillag született,
az óriás-tömb szerte, szerte hullt:
teremtett és alkotott a csók
s betöltötte a nagy végtelen.

VÁRY SÁNDOR

— **Ünnepi prédikáció.** Szombaton délelőtt tíz órakor, mázskir előtt, Glasner Akiba, az ortodox hitközség főrabijja, a kolozsvári nagytemplomban prédikációt tart. Ebből az alkalomból megemlékezik nagynevű apjáról, aki néhány évvel ezelőtt ezen a napon halt meg Jeruzsálemben.

— **Kísérletek a tempelhofi repülőterén a repülőgépek postaszakjainak repülésközbeni leadására.** Berlinből jelentik: A tempelhofi repülőterén kísérleteket végeztek postarepülőgépek postaszakjainak repülésközbeni leadására, illetve felvételére. Az új találmány kitűnően bevált. Lényege az, hogy a felvonható kábelben lévő postaszak a repülőterén felállított villaszerű készülékbe ütődik s a készülék az ütődés pillanatában automatikusan lekapcsolja a postaszakot a kábeltől, s ugyanakkor a feladásra szánt zsákot rákapcsolja a kábelre. A német posta nemsokára be fogja vezetni a találmányt, amelynek különösen olyan vidéki gócpontokban van jelentősége, ahova repülőpostát kell eljuttatni, de a le- és felszállást célirányosabb megtagarítani.

— **Husz ember áldozata van a hollywoodi filmlaboratóriumban történt robbanásnak.** San Franciscóból jelentik: Hollywoodban, egyik filmlaboratóriumban robbanás történt, melynek folytán az egész épület lángba borult. Az oltási munkálatok kilitástalanoknak bizonyultak s így a tüzoltóknak kizárólag a szomszédos épületek megmentésére irányult igyekezetük. A laboratóriumban dolgozó husz embernek nyoma veszett. Ezeket elvesztettek kell tekinteni, mert a lángtengeren át nem menekülhettek.

— **A prágai jugoszláv diákok tüntetése Olaszország ellen.** Prágából jelentik: A cseh fővárosban tanuló jugoszláv diákok ma tüntető menetet rendeztek Prága utcáin s a faszizmust és Olaszországot szidalmazták.

* **Eljegyzés.** Orgel Hermin New-York és Korn Dániel Oradea jegyesek. Minden külön értesítés helyezett.

— **Cseh tanács Romániának az optánspörre vonatkozólag.** Prágából jelentik: A Lidove Novini a keleti jóvátételi konferencia tárgyalásaival kapcsolatban azt ajánlja Romániának, hogy annyival nagyobb jóvátételt követeljen Magyarországtól, amennyit a magyar optánsok Romániától követelnek. A lap hangoztatja, hogy Csehszlovákia szolidáris szövetségével.

Benes csak szökéssel menekült meg az ellene hangolt tömeg tüntetése elől

A cseh külügyminiszter programbeszédét mondott a nemzeti szocialisták ülésén

Prága, október 24. Benes a nemzeti szocialisták prágai választási gyűlésén programbeszédet mondott, amelyben kihangsúlyozta, hogy Csehszlovákia külpolitikája az ország újjáalkotása óta, állandóan arra irányult, hogy a csehszlovák kérdést európai kérdéssé tegye és hogy a barátok olyan sorát szerezze meg az állam számára, mint amilyen 1914-ben Belgiumnak és Szerbiának sikerült. Benes tiltakozott az ellen, hogy a békeszerződéseket papirrongyoknak minősítsék, majd rámutatott arra, hogy a középeurópai helyzetnek két, időnkint állandóan visszatérő veszélye van. Az egyik Ausztria csatlakozása Németországhoz, a másik a trianoni békeszerződés revíziójának kérdése. Benes azt hangoztatta, hogy jelenleg egyik veszedelemnek sincs semmi aktualitása.

Brünn, október 24. A lapok szerint Benes nem érezte magát valami nagy biztonságban a nemzeti szocialistákknak tegnap Brünnben tartott választói gyűlésén. A gyűlést zárt helyiségben tartották meg s az épület előterét nagyszámu karhatalom szállotta meg, hogy a résztvevőknek személyi oltalmat nyújtson. A gyűlésen egyidejűleg a Stribrny-párt is propagandameetinget tartott s ennek a résztvevői közül sokan helyezkedtek el választói gyűléstük befejezése után a nemzeti szocialisták gyűlésének helyisége előtt. Mivel a hangulat az utcán egyre zajosabbá kezdett válni, Benes az épen befejezett gyűlésrő hátsó kapun távozott s így nem volt része semmi ellene irányuló tüntetésben, amelyet láttára az ingerült tömeg kétségkívül megrendezett volna.

Zsidókérdést akarnak mindenáron csinálni a Fellegváry-utí incidensből

Sulyos testisértés miatt letartóztatták Mandula Sándor nyugalmazott jegyzőt Rőpratokkal izgat egy újdonsült antiszemita párt

Cluj-Kolozsvár, október 24. (Az Uj Kelet tudósítójától). Vasárnap délelőtt, 11 órakor a Fellegváry-uton egy igen sajnálatos incidens játszódott le. Mandula Sándor nyugalmazott jegyző kis gyermekével a Poalei Cezek templomból a Fellegváry ut 29. szám alatti lakása felé tartott. A gyermek a Fellegváry uton összeshóllalkozott egy másik kisfiúval, aki deszkával akadályozta Mandula kisfiát a menésben. Az összeshóllalkozásra a Fellegváry ut egyik házának udvarából előkerült Stircea Stefan hadirokkant, aki Mandulát vonta felelősségre a történet miatt. Az összeshóllalkozás során az egyik lábára béna és mankóval járó Stircea a szemtanúk előadása szerint piszkos zsidónak nevezte Mandulát, majd felemelte mankóját, hogy megüsse. Mandula egy elhárító mozdulatot tett, amelynek következményeképpen Stircea elvesztette egyensúlyát és a földre esett, oly szerencsétlen módon, hogy lábát törte. A kétségkívül rendkívül sajnálatos incidensről a negyedik kerületi rendőrség jegyzőkönyvet vett fel s megindult az eljárás annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

Semmi kétség az iránt, hogy az ügy a normális mederbe terelődött és érdeme szerinti elintéztést nyert volna. A Patria azonban már a következő cím alatt számolt be a történetéről: „Egy zsidó csunya cselekedete”. Ez az új-ságicikk jeladás volt arra, hogy a gyermekek miatt összevesző apák összeshóllalkozását politikai botránnyá fújják fel és zsidó-kérdést csinálnak belőle. A hadirokkantak kolozsvári egyesülete

interveniált a hatóságoknál a „zsidó” Mandula példás megbüntetése érdekében, tegnap délután pedig egy állítólagos „nemzeti keresztény szocialista párt” aláírásával röpiratokat osztogattak Kolozsváron, amelyekben ez az obskurus párt soraiba hív mindenkit, hogy kellő erővel harcolhasson Mandula Sándor és más hasonló „Jidan”-ok ellen. Az eredmény az lett, hogy négy nap eltelte után, a negyedik kerületi rendőrség őrizetbe vette Mandulát, akit, bár egyszerű testisértésről van szó, át-kísértek a központi rendőrségre és előzetes letartóztatásba helyezték.

Mi a magunk részéről a legerélyesebben tiltakozunk az ellen, hogy a Fellegváry utí összeshóllalkozásból politikai kérdést, zsidó kérdést kovácsoljanak mindenáron. Teljességgel megengedhetetlen az, hogy ismeretlen politikai alakulatok avatkozzanak bele az igazságszolgáltatás munkájába és atmoszférát akarjanak teremteni ebben a kérdésben. Ez az atmoszféra teremtés is oly módon és oly eszközökkel történtik, amelyek teljesen kimerítik az izgatás kritériumát és amelyek ellen épen a hatóságoknak volna kötelességük a legkíméletlenebb erővel fellépni. Felhívjuk a történetre Hatiegan Simon rendőrprefektus figyelmét, aki pártatlanságának és objektivitásának már több ízben tanujelét adta, remélve, hogy egy részét megfelelő intézkedéseket fog fogantatosítani az izgatók ellen, másrészt pedig nem fogja megengedni azt, hogy a Fellegváry utí incidensből politikai tőkét kovácsoljanak és zavargásokra uszítsanak a zavarokban halászók.

— **Elkobozták a bécsi Abendet és az Allgemeine Zeitungot.** Bécsből jelentik: Nyugtalanító hírek terjesztése miatt az ügyészség tegnap az Allgemeine Zeitungot és az Abendet, ma reggel pedig a Der Tag c. lapot elkoboztatta. Ugyancsak elkobozták a Rote Fahne mai számát hazafélt és nyugtalanító híreket terjesztő cikkei miatt.

— **Ujra győztek Nadir Khán csapatai.** Londonból jelentik: A moszkvai Tass távirati iroda tudósítója jelentette, hogy Basai Sakao csapatai Kabultól északra husz mérföldnyi távolságban megütköztek Nadir khán seregével s Basai Sakao ezuttal is vereséget szenvedett.

Gyomorsavtűntetés ellen Cigelka „István” forrásvizet igyunk. Kérje mindenütt. Főraktár: Cigelkai jódos gyógyforrások románia vezérképviselete, Ariniş, jud. Sălaj.

— **Zendülés tört ki egy spanyol hadihajón.** Londonból jelentik: Gibraltárból jelentik, hogy a Regina Victoria Eugenia spanyol hadihajón zendülés tört ki. Nyolc részeg matróz rátámadt a szolgálatos tisztre és letépette. A tisztek alig tudták a lázadókat megfékezni. A hajót kikötőbe irányították, ahol a zendülőket hadbíró-ság elé állítják. Valószínű, hogy a főkolompot halálra ítélik.

— **Az „Erdélyi Szemle” legújabb száma.** Az erdélyi magyarság irodalmi és társadalmi életének élénk szemű figyelője, az „Erdélyi Szemle” kérdést intézett az erdélyi magyarság politikai és kulturális életének vezetőférfiaihoz, választukat kérte arra nézve, hogy miért nem vesz részt szerintük a magyar munkásság az erdélyi összmagyarság politikai és kulturális mozgalmában? Az anketot dr. Krenner Miklós — Spectator értékes cikke vezeti be, s abban az erdélyi szellemi élet kiváló gondolkodója leplezetlen őszintén mondja el tapasztalatait és nézetét erről a nagyhorderejű kérdéstről. A

lap többi cikke is hasonlóan érdekes s Ernst Paulnak a Baugarten-síremlék leplezése alkalmából tett nyilatkozatának glosszálása, valamint a tíz évvel ezelőtt elhunyt erdélyi irodalmi vezérről, Jékéről irt visszaemlékezése mellett egészen friss impressziókat keltenek a pihenésre ítélt Poor Liliről, ugyisintén a Tabéry Géza új regényéről irt cikkek. Ez a friss és bátor hang vonul végig a lap többi cikkén és rovatain is, harmónikus kiegészítésétül az erdélyi magyar közélet koleritjának.

— **A legnagyobb amerikai hajóscég konzorciumot alapított az ocean lég-hajózás rendszeresítésére.** Newyorkból jelentik: A Harriman Brothers-Bankház konzorciumot alakított oceanforgalmi lég-hajózáratok rendszeresítésére. A rendszeres légi járatok első utvonala Kalifornia—Hawaii-szigetek, mely utat a léghajók a szakértők szerint harminchat óra alatt tehetnek meg. A konzorcium az amerikai Zeppelin-műveknél Acronban közelebbről megrendeli a forgalom fenntartásához szükséges léghajókat.

— **Ismét elsüllyedt egy hajó Norvégiában.** Oslóból jelentik: A lakosság még mindig a közelmúltban történt hajókatasztrófa hatása alatt él és máris újabb katasztrófa történt. Norvégia északi partján elsüllyedt a „Ruskin” nevű hajó és a szerencsétlenségnek nyolc áldozata van. A hajó viharba került, mely szirtkekhez csapta, ennek következtében léket kapott és pillanatok alatt elsüllyedt.

Érelmeszesedést, légszűrhurutot legbiztosabban gyógyít Cigelka „Lajos” jódos forrásviz. Kérje mindenütt. Főraktár: Cigelkai jódos gyógyforrások románia vezérképviselete, Ariniş, jud. Sălaj.

— **Még mindig tart az indiai dokkmunkások sztrájkja.** Londonon keresztül érkező jelentés szerint Karacsiban tovább tart a dokkmunkások sztrájkja folytán kitört zavargás. A sztrájkolókat eltiltották a fegyverviselésről. A munkáltatók ajánlatot tettek a sztrájkolóknak, hogy rövidebb munkaidővel alkalmazzák őket, ezek azonban nem fogadták el az ajánlatot.

— **Ingyenes állásközvetítés a Magánalkalmazottak szakszervezetében.** Str. Cogălniceanu (v. Farkas-u.) 7 szám alatt. Ahol elsőrangú munkaezők u. m. tisztviselők, tisztviselőnők, kiszolgálók, kereskedelmi alkalmazottak különböző képesítésekkel, minden szakmából vannak előjegyzésben. — Hivatalos óra minden d. u. 4—8 óráig.

— **Egy kolozsvári zsebtolvaj a Zeppein segítségével fosztott ki egy parasztasszonyt.** Ma délelőtt ötletes zsebtolvajtrükk áldozata lett Bertalan Márton kolozsi gazdálkodó felesége. Bertalanné néhány pár majorságot hozott be Kolozsvárra eladni. A tyukpicaon egy jól öltözött férfi érdeklődött a majorság ára után, majd hirtelen felkiáltott: Ni a Zeppelin! A parasztasszony hallotta már híret a világhírű léghajónak és keresgélni kezdte a levegőben. Az eredménytelen bémészködés néhány percig tartott, de ez az idő elég volt az ötletes zsebtolvajnak, hogy egy éles szerszámmal felhajtassa az asszony szoknyáját és az alszoknya zsebéből kilopja az ott lévő ezerkétszáz lejt és tovább álljon. A károsult parasztasszony az ötletes zsebtolvajt feljelentette a rendőrségen.

— **Egy volt detektiv botránnyal rendezett a Szappan utcában.** Tegnap a késő esti órákban egy félkezei részeg férfi hatalmas botránnyal rendezett a Szappan utcában. A részeg ember inzultálta a járókelőket, sőt nem egyet tetlegesen is bántalmazott. Rövidesen egy rendőr került elő, aki a részeg embert a rendőrségre szállította. A rendőrségen kiderült, hogy az előállított embert Surducan Jounnak hívják s valaha a kolozsvári rendőrségen mint detektiv teljesített szolgálatot. Surducan ellen megindították az eljárást.

— **Bizalmat szavaztak a porosz kormányzat.** Berlinből jelentik: A porosz tartománygyűlés 218 szavazattal 114 ellenében elvetette a német nemzetieknek a porosz kormány ellen beterveztett bizalmatlansági indítványát.

Színház

A MAGYAR S

Pénteken este félk
Napi bérlet
szám 71.
Szombat este 9 kor
(Operett ujd
72)

Vasárnap d. u. 3-k
detektiv-ujdon
kal. Sorozats
Vasárnap d. u. 6-k
akác? Op
Kondor Iboi
Solthy Gyö
Sorozatszám 7

Vasárnap este 9 k
rette-repriz 3
szám. „B” S
Hétfőn este félkile
donság 2-odsz
„C” Sorozats

Kedden este oktobe
Henrik. (Ujd
11. szám. C)

A MAGYI
MOZI

Pénteken d. u. 3
„A cayennei
(Zola világh
felvonásban.

Ágnes és
Kisasszony fi
vigjáték. Fős
és Werner F
(Kettős műsor
adások. Helyé

Szombaton d. u. 3

I. A cayennei
(Zola világhir
vonásban. Fő
Ágnes és

Kisasszony fia
játék. Főszer
Werner F
(Kettős műsor
adások. Helyé

Vasárnap, okt. 27-e
10 leies hel
(Megható dr
8 felvonás. F
tians és Wilhe
kísérő műsor.

CORSO-FILMS

Péntek 5, 7, 9 o
Garbo és Jol
relni duettje
nagyobb mű

Szombat 3, 5, 7,
Vasárnap d. e. 11
Patachon lép
tés akadályo

Vasárnap 3, 5, 7,
végzet. Fősze
John Gilbert
Hétfőn 5, 7, 9 ó

Ondra pikáns

SELEC

Péntek „Malek
legjobb vigját
bemutatóra k
temetése. Mű

Szombat „Malek
vigjáték, mel
régens temet
soron kívül a
saság” leujab

Vasárnap „Malek
El ne mulass
kat, mely a
tartozik. E v
bemutatóra E

tése.

URANI

Péntek „Egy Ezer
landor drám
Aldini, Harry

Szombat „Egy Ez
kalandordrám
Aldini, aki E
Vasárnap „Egy Ez
kalandordrám
Aldini.

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Pénteken este félkilencor: „Mézeskalács”. Napi bérlet 11. szám. „A” Sorozatszám 71.

Szombat este 9 kor Mitsusog a fehér akác? (Operett újdonság bérletszűnetben Ssz. 72)

Vasárnap d. u. 3-kor: „A Pók”. Amerikai detektív-újdonság. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 73.

Vasárnap d. u. 6-kor: „Mit susog a fehér akác?”. Operette-újdonság, 6.odsor. Kondor Ibolyával, Betegh Bébivel. Solthy Györggyel, Ihász Aladárral. Sorozatszám 74.

Vasárnap este 9 kor: „Mézeskalács”. Operette-repríz 3-adszor. Napi bérlet 11. szám. „B” Sorozatszám 75.

Hétfőn este félkilencor: „IV. Henrik”. Újdonság 2-odsor. Napi bérlet 11. szám. „C” Sorozatszám 76.

Kedden este október 29-én este 8 1/2 kor: Henrik. (Újdonság 2-szor. Napi bérlet 11. szám. C. Sorozatszám: 77.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Pénteken d. u. 3 órákor és félhatkor: I. „A cayennei pokol”, vagy: „A bánya.” (Zola világhírű regénye filmen 9 felvonásban. Főszereplők: Eszterházi Ágnes és Paul Heidemenn) II. Kisasszony fizetek: (8 felvonásos vígjáték. Főszereplők: Dina Gralla és Werner Fütterer. I. pótképek. (Kettős műsor. Két II félórás előadások. Helyárak: 30, 20, 10 lei.

Szombaton d. u. 3. órákor és félhatkor: I. A cayennei pokol, vagy: A bánya. (Zola világhírű regénye filmen. 9 felvonásban. Főszereplők: Eszterházi Ágnes és Paul Heidemenn) II. Kisasszony fizetek: (8 felvonásos vígjáték. Főszereplők: Dina Gralla és Werner Fütterer III. Pótképek. (Kettős műsor. Két és fél óras előadások. Helyárak: 30, 20, 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

Vasárnap, okt. 27-én d. e. 11-kor 15 és 10 lejes helyárakkal: A Honvág! (Megható dráma az orosz népeletről. 8 felvonás. Főszereplők Mady Christians és Wilhelm Dieterle. (Kacagató kísértő műsor. (Helyárak: 15 és 10 lei.)

A színházi iroda közleményei

Ma este és vasárnap este: Mézeskalács. A legszebb és leghangulatossabb magyar operette, a „Mézeskalács”, amelyet értékben és poétikus hatásban méltán és joggal állítanak a „János vitéz” mellé. Ma este félkilencor és vasárnap este 9-kor kerül színre. Mindkét előadást rendes bérletfolyamban tartják meg.

Mit susog a fehér akác? A holnap (szombat) esti előadás a közönség óhaja szerint nem félkilencor, hanem kivételesen félórával későbbben, vagyis pont 9 órákor kezdődik. Színre kerül az idei évad óriási sikerű sláger operetteje, a „Mit susog a fehér akác?”. A holnap esti előadást bérletszűnetben tartják meg s így az összes páholyok és szélesszékek is egy nem bérli közönség rendelkezésére állanak. Vasárnap délután félhat órákor megismétlik a „Mit susog a fehér akác?” előadását.

Hétfőn este IV. Henrik premierje. Magyar nyelven itt kolozsvárt fog legelőször színrekerülni Pirandello leghíresebb színjátéka, a „IV. Henrik”, amely diadalmasan járta be az egész világot. A „IV. Henrik”-re hetekig készült igazi ambícióval a színház személyzete a Forgács Sándor rendezése mellett, Bizonyára méltó feltűnést fog kelteni a Pirandello-darab stílusos kiállítás, a dizsletei, ruhái. Főszereplők: Forgács Sándor, Kaszab Anna, Török Erzs, Tóth Elek, Mihályfy László,

Olasz Lajos, Mészáros Béla, Lantos Béla. Premiere hétfőn este. Másnap kedden megismétlik a „IV. Henrik” előadást. A színházi pénztár már mind a két előadásra árusítja a jegyeket.

A Pók — olcsó helyárakkal. Vasárnap délután 3 órákor az izgalmas és mulatságos új amerikai detektív-darabot, a „Pók”-ot adják mérsékelt helyárak mellett.

Ma és holnap utóljára: Cayennei pokol és Kisasszony fizetek. Talán sohasem volt még filmnek olyan hatása, mint a magyar színház-mozijának tegnapi műsorának. A „Cayennei pokol” (A bánya) Zola világhírű regénye nyomán készült. Kilenc felvonáson át valóságos lebilincseli a nézőt. A hatásos jelenetnél tapsviharok harsantak fel. Izgalmas, magával ragadó dráma a „Cayennei pokol”. A „Kisasszony fizetek” (Dina G-allával a főszerpben) pedig valóságos nevető orkanokat támasztott. Ez a hatalmas kettős műsor már csak ma (pénteken) és holnap (szombaton) látható. Előadások háromkor és félhat órákor. Helyárak 30, 20 és 10 lei.

Vasárnap d. e. 11 órákor „Honvág” 15 és 10 lejes helyárakkal. Ragyogó műsora lesz vasárnap a magyar színház mozijának. A „Honvág” című mélyen meghatató 8 felvonásos orosz filmjátékot fogják vetíteni. Ezenkívül pompás burlesk fogja kacagtatni a közönséget. Előadás kezdete 11 órákor. Helyárak 15 és 10 lei.

Közgazdaság

Koncentrációs hullám a német gazdasági életben

Berlin, október 24. Az Uj Kelet ismételt megemlékezett a Deutsche Bank és a Disconto Gesellschaft fuziójáról. Ez a koncentráció újabb egységesítések kezdete volt. A német krízis ugyanis a koncentrációk révén hiszik megoldani, ki akarják kapcsolni a fölösleges konkurenciát és a takarékoság elveit akarják végrehajtani azokon a helyeken, ahol a rentabilitás kérdése ingadozott.

Legerősebben és legérzékenyebben nyilvánult meg a koncentrációs tendencia eddig az elektromos vállalkozások terén. A Ludvig Loewe A. G. a közelmúltban koncentrációba ment a Gas-, Wasser- und

Elektricitás Anlagén A. G.-al. A két vállalat vezetése teljesen egységes alapokon dolgozik, sőt úgy szervezik meg a vállalatok vezetését, hogy később egy igazgató irányítsa az ügyeket.

A kábeliparban hasonló érdekközösségek alakultak. Főleg Németország vezetővállalatai koncentrációkba mentek. Alakulóban van továbbá egy hatalmas ékszerkoncero is, J. H. Werner, J. Godet et Sohn, Janus et Friedrich vezetésével. E két nagy fámáruházzal Aron Hirsch et Sohn és H. Schoher Berlinben már meg is kezdték együttműködésüket.

Folytatódott az árzuhanás a New Yorki tőzsdén.

London, október 24. A New Yorki tőzsdén az árzuhanás tovább folytatódott. A részvények és ipari értékek áremorzsolódása mondhatni fantasztikus arányokat öltött. Tegnapi 6 millió 400,000 értékű papírcserélt alacsony áron gazdát. A mozgalom átterjedt a csikágói tőzsdére is.

Uzsoraellenes akció Magyarországon. Budapestről jelentik: Bihar és Hajdumegye törvényhatósági bizottságai átiratban kérték az igazságügyminisztert, hogy indítsa kampányt hivatalból is a veszedelmesen lábrakapott uszora ellen. Az utóbbi időben ugyanis 20 százalékos kamatot szedtek különböző kölcsönökre, holott a bankok 5-7 százalékra helyezték ki pénzeiket. Az igazságügyminiszter elrendelte, hogy az államügyészség vizsgálja ki az egyes panaszokat és járjon el a legszigorúbban.

A csehszlovák államvasutak investálási. Prágából jelentik: A csehszlovák vasutügyi minisztérium pályázatot irt ki a jövő évi mozdonyrendelésekre, hogy a gyárak idejekorán előkészülhessenek a szállításokra. A jövő évre az államvasutak 107 mozdonyt rendelnek 110 millió csehszlovák értékben. 1929-re csak 65 mozdonyt rendeltek. A lokomotívok között 5 darab gyorsvonatmozdony lesz, 15 mozdony vicinálisvonalakra, 22 egyes lokomotív és néhány száz garnitúra Westinghaus-fék.

Egy nagy angol bankház felmondta Bukarestben a bankhitelt. Bukarestből jelentik: A bukaresti pénzpiac rendkívül izgalmat keltett, hogy a londoni

Midland et Lloyd nagy angol bankház felmondta Bucurestiben rövidebb lejáratú bankhitelait. Két pénzügyintézetből 150-150 ezer font hitelt, egy még nagyobb intézetből pedig félmillió font sterlinges kihitelezést vont meg. A hírekre a pénzpiac jelentős kamatszárulás mutatkozott. Bankközi forgalomban a kamattétel 17. magánforgalomban pedig 23. százalék.

Amerika lesz az elnöke a jóvátételi banknak. Londonból jelentik: A jóvátételi bank-konferenciáján az alapelveket meggyeztetek, előreláthatólag amerikai elnököt fognak választani. A banknak 3 francia, 3 német igazgatója lesz, Anglia, Olaszország, Belgium és Japán egyenkint 2 igazgatói tagnak kap.

Az ország iparosai az új munkatörvény ellen. Az ország iparostársadalmja a nagy par és kisipar képviselői egyaránt többször felemelték már tiltakozó szavukat a munkakodex ellen, amelynek egyes rendelkezései megakadályozzák a termelést anélkül, hogy a munkások szociális helyzetén bármit is javítottak volna. E tárgyban a Romániai Gyáriparosok Országos Szövetségének választmányi ülése elhatározta, hogy a törvény megreformálását követeli s e tárgyban memorandumot adott át személyesen a munkügyi miniszternek. A munkügyi miniszter tudomásul vette a gyáriparosok óháját s ígéretet tett arra nézve, hogy a munkatörvényt az ipar képviselőinek kívánsága szerint fogja módosítani.

A mészárosok áremelést, a pékek a kenyér árának változtatlan fentartását kérik. Kolozsvár város tanácsának ármegállapító bizottsága ma dél-

előtt ülést tartott. Az ülésen a mészárosok a hus árának kilogrammonként két lejjel való felemelését kérték, a pékek és lisztkereskedők pedig a mai kenyérárak fentartását kérték a bizottságtól. Az árak fölött a város tanácsa fog dönteni.

Apróhirdetések

CLUJON בשר vendéglő berendezéssel betegség miatt átadó, értekezni P. M. Viteazul 36. délután 3-5 között Janovitznál.

EGY jó állapotban levő férfi-téli kabát olcsón eladó. Magyar-utca 50, szuterén.

FRANCIA és német órákat ad a legjobb módszer szerint Rothné Piaja Unirii I. emelet.

ROMÁN magyar gépirónő és magyar gyorsíró állást keres. Ajánlatokat „Gépirónő jellegére a kiadóba kér.

VEGYESKERESKEDÉSEM vasosztályához perfect segédet keresek felvételre. Naftali Vámos Blaj, Jud. Tárnáva Mica.

KÖZÉKORU JOBB NŐ irodai alkalmazást keres, kintő számloló, stenografál, gépen ír: HÁZVEZETŐNŐI ÁLLAST is elvállalna, kitűnően főz, de elmenne vidékre is magános urhoz, esetleg öreg házaspárhoz. Címe: Goldberger Ignátné Oradea, Str. Fabricilor 15.

KERESEK belvárosban egyszoba-konyhás lakást, Ajánlatokat „Uj Kelet”-nyomdában.

MAGYAR román gépirás és fordítást otthon vállalok, Cím a kiadóban.

SZÉPEN BUTOROZOTT szoba kiadó. Ferencz Jozsef ut 32 Preisler.

Kolozsvár legforgalmasabb helyén kézimunka előnyomda egészségi okokból sürgősen eladó. Cím a kiadóban.

הנה פה יתקבלו בחורי צעירי מפני ייה הרוצים להתנהג בחסידית שיהי' בהשגחה יתיר מקומי עד שרפי ויקבלו די סיפוקם ומי שרוצה ללמוד מולאת סתם או להשלים א"ע בהוראה ג"כ יוכלו להגיע למחנה הפנצם. הלימוד יהי' ע"י הדג אב"ד מחנה פאנטישטשני נ"י שליט"א בצוותא הדא עם רב נאון שליט"א המנהלים

Bné Jehuda CLUJ, Vladimirescu 16.

Mindennap frissen fejt kóser ténén és bivalytej, tejszín, tejfő, vaj és túró kapható Schwartz Ignácnénál. Str. Iuliu Maniu (Szentgyház-u) 24

Kérünk ajánlatot 100—120 éf elsőosztályú száraz bűk hasáb tűzifára. Hitközségi iroda, Str. Dubălarilor 1

Becsületes megtaláló aki a Fővár környékén 23-án egy Reich névre címzett füzetet talált, kérik, hogy azt a Safruth könyvkereskedésbe adja be

Keveset,
de értékeset a háborús irodalomból:
Renn: A háború — — — — — 204
Remarque: Nyugaton a helyzet változatlan — — — — — 123
ktve 163
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Rádió műsor

Idő keleturópai
Péntek, október 25.
Budapest: 9.15 A Bachmann-trio hangversenye. 12: Déli karangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 1. Farkas: Horthy-induló. 2. Kraul: Kuruc-dalok — egyveleg. 3. a) Nagymajtényi sikon . . . (Tárogató szólo) 4. Fricsay: Mezei virágok — magyar egyveleg. 5. Farkas: Vitézek indulója. 12.25 Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, időjelentés. 2.30 Hírek, élelmiszerárak. 3.45 Fulton-rendszerű képátvitel. 4.20 Onkel Hans németnyelvű messédélutánja. 4.45 Pontos időjelzés, időjárás, időjelentés, hírek! 5.10 Magyar Endre m. kir. postamérnök felolvasása: „Technikai szöveg helyes értelmezése.” 5.45 A m. kir. Ope-

raház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 1. Weber: Abu Hassan — megnyit. 2. T. Akimenko: Ukránai képek: a) Soyata — Unnep a hegyekben; b) Mak-Steppe: Körtánc a pipacsmezőn; c) Bandoviste: A vak muzsik; d) Gou-zoulka: Rögöntött tánc a hegyekben; e) I. Choumé: Tavasz esőben. 3. José Mommaert: Mignonette — balettjelenet, 4. Lenard Dawes: Az első vadász — intermezzo. 5. Gustaw Doret: Szimfonikus szvit. 6.55 Francia nyelvoktatás. 7.25 Gluck „Orpheus“ c. operája cselekményének elmondása és az előadás színlapjának felolvasása. 7.30 A m. kir. Operaház „Orpheus“-előadása. Utána kb. 9.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd ifj. Radics Béla és cigányzenekarának hangv.

Barcelona: 19.30 Ibéria-trió. 22.20 Modern táncok zenéje. 23.20 A Szent Cecilia-négyeskar hangversenye. 23.20: Hajdu: G-dur szimfónia.

Berlin: 19.40 Gramafon. 20.30 Operaszemelvények. 22.30 Könyvű zene.

Belgrád: 20: Operaközvetítés a belgrádi Nemzeti Színházról.

Pozsony: 19.30 Magyar óra. 1. Benyovszky K.: A pozsonyi aréna és Petőfi színesi kudarca. 2. Szabó A.: Ellensége vagyok a házasságnak. 22.55 és 22.20 Közvetítés Prágából.

Breslau: 19.05 Uj táncok zenéje. 20.30 Feuchtwanger: „A petróleumszigetek“ c. színdarabja a Studióból.

Bruxelles: 19.30 Gépyene. 21.15 Rádiózenekar.

Brünn: 19.05 Hangverseny. 22.20 közv. Prágából, utána gramafon

Bucuresti: 20. Szimfonikus hangv.

Genéve: 20.30 Hangverseny. 21: Dalok. 21.20 Az előbbi hangverseny folytatása.

Hamburg: 20: Nagy rádióhangverseny. 21.40 Pistonhangverseny.

Kattovicz: 20.15 A varsói filharmonikus zenekar közvetítése.

Kassa: 19.05 és 20.55 Közvetítés Pozsonyból. 20.55 és 22.20 Közvetítés Prágából. 22.55 Tót és magyar nyelvű hírek.

Köln: 20. A dortmundi kamarazenekar hangversenye, utána tánczene. 23. Szórakoztató zene.

Königsberg: 20. Kamarazene, Brahms kúrtriója. 22.30 és 24 Szórakoztató és tánczene.

Königswusterhausen: 20.30 Zongoratrió. 1. Beethoven: Es-dur. 2. Brahms: C-dur trió.

Milano: 20.30 Szimfonikus hangverseny Mozart: Titusz nyitány, Franck: D-moll szimfonia, Sinding: A-dur hangverseny, Carboni: Assisi Szent Ferenc, Cabella: Változatok, Wagner: Mesterdalnok-nyitány. 23.15 Könyvű zene.

München: 21.10 A müncheni fuvősegy-let hangversenye.

Mor. Ostrava: 17.30 Rhené Baton hat breton zongoradarabja. 19 és 22.20: Közv. Prágából.

Nápoly: 21.02 Lacetti „Hofmann“ c. 3 felvonásos operája.

Prága: 20: Szórakoztató zene. 21. Ondricek-négyes. 1. Hiába. Vonósnegyes. 2. Piche: Cis-moll vonósnegyes. 22.20 Orgonazene.

Róma: 21.02: Carabella „Don Gil“ c. háromfelvonásos operettje.

Zürich: 19.50 Unnepi játékok zenéje.

Stockholm: 20 Hangverseny. Cherubini: Anakreosz nyitány, Boccherini B-dur hangverseny. Rameau: Balett-szvit, Mascagni: Siciliana, Leoncavallo: Két ária a Bajazzókból. Rubinstein: Fermaor szvit, Puccini: Manon Lescaut ária Bizet: Carmen ária. 22.10: Kamarazene. Inghelbrecht Szonáta. Dubois kis tercett.

Stuttgart: 21.40 Offenbach: Testvére c. egyfelvonásos zenebuzozat.

Torino: 20.30 Szimfonikus hangverseny Milanóból.

Toulouse: 19 Táncczene, 20 Orgonaszóló. Radecke: Előjáték, 2. Händel: Largo, Boalman: Fuga. 20.30 Táncczene, 21.15 Szimfonikus hangverseny, Rimszkij —Korzakor: Spanyol Capriccio, Strauss: Mennyei összhang. Siede: Kínai szerenád. Josaitomo: Japán lámpák. 21.45 Három dal. 22.15 Gounod: Faust részletek.

Varsó: 19.25 Gramafon, 20.15 Szimfonikus hangverseny. Berlica: Lear nyitány, Honegger: Nyári benyomások. Dworzák: Hegedűhangverseny. Dukas: A végveszély, Strauss Richard: „Imigyen szólt Zaratustra“ szimfonikus költemény.

Bécs. 20.05 Hawel: „Anyai gond“ színmű. Utána jazz zene.

Zágráb. 20.35 Hangversenyest, 22. Francia est. Loudet: Nyitány, Bossa: Habos róza, Délibes: Coppelia, Roufosse: Lával a zajtól. Evain: Szád.

Szombat, október 26.

Budapest: 9.15 Stepat Eugen orosz balalajka zenekar. 1. Katona induló. 2. Mikor a postán kocsis voltam. 3. Vihar. 4. Népdalgyűjtemény. 5. Ha meg tudna érteni engem. 6. Jemcsaik ne goni lesageyi. 7. Amur hullámok. 8. Vihar a Wolgán. 9. Sirály — román. 10. Fúj a szél; Megy a kókák — két ukrán dal. 11. Stepat-Ilkovic: Álom volt — szerenád. 12. Bölcsődal. 13. Vetrejocsek — cigánydal. 14. Orosz nemzeti tánc. 9.30 Hírek. 12. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05 Gramafonhangverseny. 1. Bizet: Carmeninduló. 2. Boka keserője. (Magyar Imre és cigányzenekara.) 3. Balázs-Fényes: Gyere velem akáclobos falumba. (Sebő Miklós, Magyar Imre és cigányzenekara.) 4. Dócy: Nádfeleles kis házikóm... Megáradt a patak... Edesanyám a kendőm, táncosárdások. (Banda Marci és cigányzenekara.) 5. Soussa: A csillagos lobogó alatt — induló. (Boka katonazenekar), 6. Bodrogi: Nem voltam én kocsmabuvó. (Sebő Miklós, Magyar Imre és cigányzenekara.) 7. Az iccaka elaludtam. (Fenyves Sándor, Magyar Imre és cigányzenekara.) 8. Kalmár-Kovács: Repülj, repülj hétpettyes katicabogárka (Sárosy Mihály, Banda Marci és cigányzenekara.) 9. Spanyol szerenád. (Magyar Imre és cigányzenekara.) 10. Káldy: Te vagy a legény Tyukody pajtás, Csinom Palkó, csinom Jankó. (Palló Imre) 11. Várdi Gergelyffy: Csopaki bort isogatok. (Sebő Miklós, Magyar Imre és cigányzenekara.) 12. Balázs Árpád: Itt hagyom a falutokat, Most még hideg van. [Magyar Imre és cigányzenekara] 13. Beszögödtöm Tarnócára. Piros, piros, piros; Ég a kunyhó [Magyar Imre és cigányzenekara] Grosz Alfred: Szép barna hajadat. Azt a kutyateringgettét. [Sebő Miklós]. 15. Angol gyalogsági induló. Edison Bell zenekara. 12.25 Hírek. 13. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.30 Hírek, élelmiszerárak. 15. Piaci árak, árfolyamok. 16. Az Országos Cserkészszövetség előadása. „Milyen legyen a cserkészszünnepély“ címmel. 16.45 Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 17.10 Szekeres Kálmán előadása „A bolygók“. 17.40 Mándits szalonzenekarának hangversenye. 18.40 Heigl László felolvasása: „Amerikai furcsaságok“. 19.25 Csekei István dr.: „A magyarság északi rokonai között“. 19.45 Lóversenyeredmények. 20: Unnepi előadás a Studióból. A Liszt-hangverseny. Lirai játékok zenével. 21.30 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Rigó János és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 19.30 Szimfonikus hangverseny. Mozart, Makler műveiből.

Belgrád. 20.30 Bizet: Gyermekek játék szvit, Micala aria Grieg: Szolvejg dala, Gounod: Bölcsődal, Csajkovszkij: Dal, Moszkovszkij: Román, Grecsaninov: Bölcsődal, Strauss János: Keringő, Delibes: Coppelia-ábránd. 21.30 Ut a világ körül. 22.05 Táncczene.

Berlin. 20.30 Népszerű hangverseny.

Pozsony. 19 Közv. Prágából. 23 Kávéházi zene.

Breslau. 19.05 Dertis gramofonlemez. 20.05 Dalok. 20.30 Rádiótölcsér címen előadás egyveleg.

Brünn. 19.20 Közv. Prágából. 22.45 Kamarazene.

Bukarest. 20 A „Carmen-korus“ román dalokat énekel. 21.15 Rádiózenekar. Keler Béla: Magyar vigjáték nyitány, Urbach: Mendelsohn ábránd, Mozart: Andante a G-moll szimfóniából, Zandomai: Francesca de Rimini ábránd, Dausa: Ha megértetted, Sudessi: Egy nap Capriban. Hírek.

Frankfurt. 23.15 Jazz-zene. 0.30 Hangverseny Mozart, Weber, Strauss János, Liszt, Strauss Richard műveiből.

Hamburg. 19 Dalok.

Kattovicz. 22 Közv. Varsóból. 23 Táncczene.

Kassa. 20 Szórakoztató zene. 21 Közv. Pozsonyból. 22 Közv. Prágából. 22.55 Tót és magyar nyelvű hírek.

Königsberg. 20.05 Bromme Valter: Mascotteheu c. operett.

Königwusterhausen. 20.30 Kabaré.

Krakko. 20.15 Közv. Varsóból.

Moszkva. 20 Opera közv.

Ostrava. 19 Közv. Prágából. 20.30 közv. Brünből, 22.23 közv. Prágából.

Páris-Eiffel. 20.20—22 Gramafon.

Poznan. 20 Lehár: „Cárevics“ c. operettje.

Prága. 19.05 Vidám est, 20.30 Mondolin és gitárhangverseny.

Róma. 21.02 Auber: „Fra Diavolo“ c. operája.

Stuttgart. 19.30 Donizetto: „Az ezred leánya“ c. vigoopera. 23.15 Jazz.

Toulouse. 20 Szimfonikus hangverseny Mozart műveiből. 20.30 Táncczene.

21.15 Szimfonikus hangverseny, Wagner: Rienzi, Bach: Szimfónia, Berlicz: Szilfidek tánc, Beethoven: Egmont, utána spanyol énekek.

Varsó. 19.25 gramafon, 20.30 zágrábi vonósnegyes Schubert, Dvorák műveiből, 21.30 Strauss János-est.

Zürich. 20 Vidám-est, 22.10 gramafon.

Világhírű írók világhírű művei

70 százalékos árleszállítással

(Balzac, Dosztojevskij, Flaubert, Tolsztoj, Zola Emil, France stb.)

Szépirodalom:

- Balzac: Betti néni 153 lei helyett 46
- „ Pons bácsi 153 lei helyett 46
- Björnson: Arne Solbaken 116 helyett 35 lei
- Dickens: Odon ritkaságok boltja 228 helyett 68 lei
- Dickens: Pickwick klub I—II 380 helyett 115 lei
- Dosztojevskij: Golyadkin ur 95 helyett 30
- Dosztojevskij: Megmetyezettek I—II 422 helyett 127
- Dosztojevskij: Emlékiratok a holtak hazájából 190 helyett 57
- Dosztojevskij: Fehér éjszakák 68 helyett 20
- Feuille: Egy szegény ifju története 95 helyett 30
- Flaubert: BOVARYNÉ a világirodalom egyik leghíresebb remekműve 170 51
- Hugo Victor: A nevető ember 228 helyett 68
- Rákosi Viktor: Amikor még jókedvűek voltunk 136 helyett 40
- Romain Rolland: Farkasok (dráma) 38 helyett 11
- Stendhal: Parmai certosa I—II 380 helyett 115
- Swift: Gulliver utazásai (teljes kiadás, fordította Karinty F.) 170 hely. 51
- Tolsztoj: Feltámadás I—II 228 helyett 68
- Twain: Hajóélet a Mississippin 197 helyett 57
- Zola: Plassans meghódítása 153 h. 46
- „ Az emberirtó 153 h. 46
- „ Szerelem 153 h. 46
- „ Nana 153 h. 46
- „ Családi tűzhely 153 h. 46
- „ Hölgyek öröme 190 h. 57
- „ Öröm az élet 228 h. 68
- „ Mestermű 228 h. 68

41 Anatole France: Coignard Abbé véleményei 153 helyett 46

42 Maeterlinck: A szegények kincse 116 helyett 35

43 Meesnikov: Optimista világnézet 116 helyett 35

44 Nietzsche: Korszerűtlen elmélkedések 126 helyett 35

45 Tagore: Az élet megismerése 58 hely. 18

46 Wilde: A szépség filozófiája 116 h. 36

Művészet

- Cellini: Önéletrész 2 k. 228 h. 68
- Guyau: Modern esztétika 116 h. 35
- Ruskin: Előadások a művészetről 95 helyett 30
- Wagner: Művészet és forradalom 116 helyett 35

Szociológia

- Braun Robert: Régi és új milliommok 65 helyett 20
- Carnegie: Nagyaink problémái 58 h 17
- Chesterton: Hagományok és hazugságok 116 helyett 36
- Gorkij: Forradalom és kultúra 38 helyett 11
- Key: Szerelmek és házasság 95 h. 30
- Lassalle: Alkotmány és szocializmus 116 helyett 35
- Spencer: A haladás 116 helyett 35
- Wilson: Az új szabadság 75 hely. 23

Természettudomány

- Bölsche: Természet titkaiból 95 h. 30
- „ Az élet fejlődés története 170 helyett 51
- Gourmont: A szerelem fizikája 116 helyett 35
- Ostwald: Felfedezők 116 helyett 35
- Schmidt: A relativitás tana 51 h. 15
- Snyder: Modern természettudomány 116 helyett 35

Technika

- Morva: Gőzkazánok 116 helyett 35
 - „ Lokomobil gőzgépek 58 h. 18
 - „ Stabil és gőzgépek 75 h. 23
 - „ Motorok szerkezete 116 h. 35
 - „ Cséplőgépek szerkezete 75 h. 23
 - Kézikönyv a vas és fém megmunkálásáról 75 helyett 23
 - Morva: Villamosság a gyakorlatban I-V. 306 helyett 92.
- Nélkülözhetetlenek ezek a könyvek minden technikus számára

Vegyes

- Barbiere: A csábítás művészete 37 h. 10
- Gonda: Jó modor, jó társaság. 75 h 25
- Szegedy: A levélírás művészete 92 h 28

Vidám könyvtár

Anekdoták	10,20 helyett 3
Derűs históriák	10,20 helyett 3
Írói intimitások	10,20 helyett 3
Kis tréfák	10,20 helyett 3
Kabaré	10,20 helyett 3
Vigjátékok	10,20 helyett 3

Filozofia

- Bergson: A nevetés 116 helyett 35
- Emerson: Essayk 136 „ 41
- Finot: A boldogság tudománya 153 helyett 46

Kaphatók az „Uj Kelet“ könyvosztályában

Nyomta a „Deutscher Bote“, nyomda Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 10. Telefon 187

zere se
Strada Baron L. P
Telefon
Ejfel telefon
FLOIZET
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra
X. évfolyam
19
Október 2
5690 év

Sorsár

Ebben az ir
pont és így n
nyilatkozik m
ban közre, m
zemponjtai m

Azt a kérdést, ho
juk-e most Paleszt
zsidóknak teszem
Palesztina a leveg
ami élteti őket, an
semmilyen körülmé
mondhatnak le, am
nista lesz a világon
cionista a legutóbbi
nyekkel foglalkozik
mik a tennivalók
arabok offenzív fe
foglásában gondol
tétlen kitarítás és a t
mellett van. A cion
zelmű túlfutottságéb
dások után még rajd
relmében Palesztina
nemcsak feltétlen ki
dozathozás mellett k
kozott kitarítás és
mellett. A tömege, z
zonyára nem veszi
lesztina munkában
Palesztina-regényben
záródott le az arab
első fejezet, amely
befejezése, megrend
vet-agyat megbénító
figyelt, az egész Koz
nagyot rándult, Pal
lág közepe egy ideig
ka, a regény első
zése hatásában nagy
den eddig ott történt
tás legfőbb oka a
arról, hogy Palesztin
pénzzel nincs biztosít
otthon jövője, hogy
mily önfeláldozó, a
rendelkezésre áll —
egyéni végzetével, a
évezredes fájdalomá
gével Palesztinában
maga testének, mur
nak — ezt csak mo
zsidók és ezt csak m
lág keresztény közv
vedni hosszan és cs
ve, tud a zsidó. Ez
keresztények is. És
nában meghalt száz
vének olyan részvét
amilyenre a legvérese
jén alig volt példa.
figyel a világ, a pales
villamossági sugarain
másuk van szerte n
agyában, s az állan
szinte tündéresébe
mi a semmiből orsz
teni, hegygel-völgygye
tal, iparral, keresked
rel, kapitalizmussal
— ez a mi nagyszerű
sunk belehatol a kö
sok-sok egyedének a
lalkoztatja, lekötí és
hogyan gondolkozzék i